

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

“Vi och våra böcker.” Något om en kvinnlig konstbokbindare.

EN YRKESGREN, som hittills varit litet beaktad, är bokbindningen som konsthandverk. Den tyckes på grund af de egenskaper den fordrar af sina utfövere lämpa sig synnerligen väl för kvinnor, och den första kvinna i Sverige, som ägnat sig åt det konstnärliga bokhandverket, har också åstadkommit arbeten, som syns oss värda ett utförligare omnämmande.

MAN BEHÖFVER endast samtala tio minuter med fröken Greta Morssing för att få klart för sig, att hon måste välja sig en bana, som icke före henne är trampad af alltför många kvinnor. Men att denna bana just blef konsthandverket berodde på en af de små tillfälligheter, som länka våra öden. Hon började som amatör med afsikt att lära sig binda sina egna böcker, blef intresserad af yrket och beslöt att det hädanefter skulle blifva hennes. För att fullkomna sig i detsamma beslöt hon år 1904 att resa utomlands och valde då England, där bokbindningen numera efter århundraden af förfall tack vare en William Morris, en Cobden-Sanderson står mycket högt.

Efter ett års studier hos Cobden-Sandersons berömda elev mr Douglas Cockerell, då bosatt i Ewell, Surrey, är hon numera en svuren anhängare af den engelska metoden, hvilken hon sedan hösten 1905 praktiserar i sin egen ateljé här i Stockholm. Hvad som framför allt kännetecknar densamma är upptagandet af de under bokbindningens glansperiod på 1500- och 1600-talen använda arbetsmetoderna. D. v. s. allt göres för hand och stor omsorg nedlägges på hvarje detalj för att på en gång göra banden hållbara och förläna hvart och ett af dem det handgjordas individuella charm.

Ni stannar kanske vid ordet individuell användt om ett bokband, jag gjorde så med, då jag hörde fröken Morssing använda det första gången, men nu vet jag bättre och förstår, att ett bokband kan ha både individualitet och karaktär. En bok med maskinmässigt utförd utsmyckning, med guldsnitt blankt som en spegel kan mycket väl verka attrapp — det göra där emot konstnärliga handgjorda bokband aldrig. Här är den s. k. guldbränningen icke påsatt på en gång utan med ett otal små stämplor, hvilka hvar för sig nedpressats i lädret. Man trycker icke ner alla stämplor lika hårdt, därigenom kommer ljuset att re-

FRÖKEN GRETA MORSSING I SIN ATELJÉ. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

flekteras olika af mönstrets olika delar och hela ytan får ett lif, en karaktär, som en exakt maskintryckt kopia skulle sakna. Här äro vidare, för att taga ännu ett exempel, afjämningen och förgyllningen af snittet gjorda innan bokens lösa delar häftats i hop, snittet blir icke så blankt och jämnt, men det hela verkar mera afgjort bok, får mera karaktär.

Det är lätt att inse af dessa antydningar att mycken tid, tålmod och intresse måste offras på ett sådant handgjordt band. Ett enda band, ett af de enklare, tar sålunda, efter hvad fröken Morssing sade mig, omkring 20 timmars arbete. Det är naturligt, att priset också kommer att ställa sig relativt högt, mellan 15 och 80 kronor, detta så mycket mer som endast förstklassigt material användes. Fröken Morssing undviker de vanligen använda skinnen, hvilka ha beredits med frätande syror och därigenom förlorat i hållbarhet. Äfven vid skinnberedning har man i England börjat återgå till de gamla metoderna, däremot använder man en del nya skinsorter.

Fröken Morssing, som gjort ännu en andra studieresa till London, visade vid mitt besök några böcker för att ge prof på olika slags läder — getskinn, sälskinn och Niger-Marocco — och på olika slags utsmykning, läderinlägg och guldbränning i varierande mönster. Sedan jag beundrat de vackra pärmarna, kunde jag icke afhålla mig från att se efter, hvilka böcker man valt att bevisa en sådan heder, och jag fann redan dessa få titlar ytterst betecknande. Där var Kierkegaards Förförarens dagbok — hvilken sensation att läsa denna den systematiserade lidelsen och begärelsen i läckert band med skinn från Kongos urskogar — Söderbergs Historietter, Bo Bergmans Marionetter och Omar Khayyams Rabaiyat!

De okända ägarna af dessa böcker ha förstått, tänkte jag, att det icke är meningen att kosta på romaner på modet eller födelsedagsalbumet på förmaksbordet ett femtio kronors band, ej heller att uniformera hela bokarmén i lyxband. De ha förstått, att när man blifvit bekant med en bok så att man ofta söker dess sällskap och alltid med samma nöje, när man pröfvat dess vänskap och sett att den består, först då kan man ta den med sig till fröken Morssing och resonera med henne om ett vackert hölje för ett vackert innehåll.

Det är lyx, ja, naturligtvis, men jag skall be att få använda den gamla slitna invändningen, att det finns lyx, som icke är så väl motiverad. Detta är också en stillsam lyx, och jag är rädd, att vi däri ha förklaringen till att de äro så ytterst få, som bestå sig den.

Förgyllda kandelabrar synas mera.

E—ER.

Arade halfårs- och kvartalsprenumeranter

erinras härmed om vikten att nu utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare häft, för att därigenom undvika afbrott i tidningens regelbundna expedition.

Samtidigt tillåta vi oss påpeka att det är så mycket nödvändigare, att prenumerationen nu verkställs, som *alla* våra prenumeranter gratis erhålla

Iduns julnummer 1908,

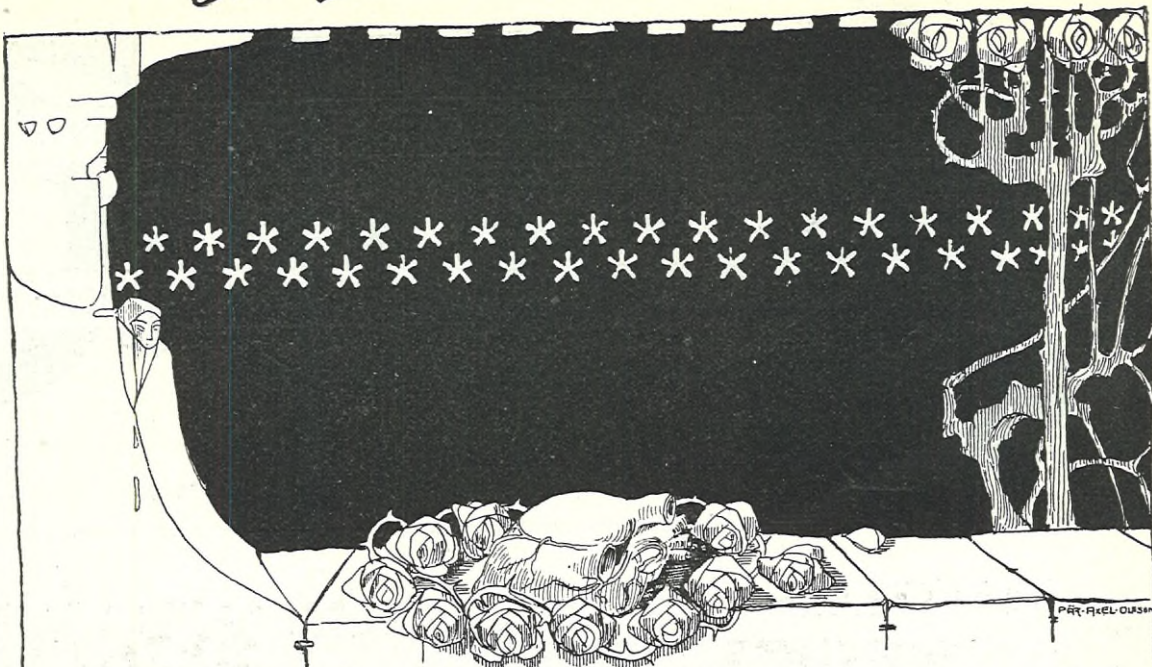
hvilket genom de bidrag vi tillförsäkrat oss från våra främsta författare och konstnärer kommer att bli synnerligen intressant och artistiskt till innehåll och utstyrel.

Verkligt nöje
bereder det att taga på sig

Victoria
kängor

Tillskärning och sammansättningen af de olika delarna är utförd så omsorgsfullt, att belåtenhet är gifven, om rätta storleken väljes. Försäljes i finare skoaffärer öfverallt samt tillverkas af
LUDVIG TRAUOGOTT, STOCKHOLM.

STROFER.
AF AXEL AHLMAN.

HÄNDER, SOM vi
trycka,
kallna de en gång?
Ögon, som vi se i
för att ömt betrakta,
hur de spegla, goda,
andra godas lycka
och den egna själens
klara, ljusa sång,
skola vi få se dem

lömskt och hatfullt vakta
på en värld, de fordom
älskade, men nu
kallt förakta?

Ack, låt icke själens
varma sång förstummas,
ack, låt icke hjärtats
rika lif förstenas!
Ett är ändå slutet,
ett är ändå målet,
fast på många vägar
våra steg vi vandra.

Att förenas med hvarandra
gå vi ändå sist,
stoft i stoftet, mull i mullen,
och vi mötas alla
i ett kors på grafven
och en krans på kullen.

Därför, om ett hjärta
hårdnat trött i hat,

värm det dock som du
vill af andra värmas!
Många äro de ändå,
som förfrysa och som
fjärmas
från den tro, vi alla
burit innerst på.
En får gå sin raka gång,
en får stappla, en får
falla;

ack, hvem känner dagen,
när vår egen vandringsång
stiger som ett ångestskri
bittert under slagen?

Pröfva dock din börda
först, om du kan draga,
hvad dig lifvet gaf,
och låt andra bära
sina mot sitt öde.
Ingen kan dock taga
allt ifrån den andra.

Men vill du bli man med mål
och det målet nå,
bygg på dig ditt största kraf
af din viljas bästa stål.
När du fyllt det krafvet,
är du icke hafvet själft,
men en ström i hafvet,
som på dina starka flöden
trygg kan bära andras öden.

En fjärrlyssnare.

Skiss af Maria Rieck-Müller.

ÄFVEN DET sistförflutna året har i många delar af det nordliga Sverige varit ett i raden af de många nöd- och svagår, som hemsökt vårt karga och frostiga nordanland. Minnena från gångna tidens nöd och svält komma då lättare fram i sinnet, och det är ett af dem, som fru Rieck-Müller med gripande enkelhet här skildrar.

NÄR NÅGRA af järnvägsbyggarfolket, som i somras bröto sig väg öfver myrar, fjäll och vattendrag uppe i Norrlandsobygden, där väl Inlandsbanan en gång skall dragas fram — när några af dem sent en kväll stannade för att öfvernatta i en fjällby nära Stora Lulevatten, hände sig det för dem ovanliga — att de voro väntade... I den solröda sommarkvällen stod fjällbyfolket och spejade mot den glesa småskogen, där de kommo vandrande med sina stänger, avvägningsinstrument och öfriga grejor. Och i stugorna lade kvinnorna torr ved i den öppna spisen och salt i kaffepannan. —

De voro väntade med den spänning och nyfikenhet, som endast kan framkallas af okända men säkert väntade gäster — och där värdfolket hör vildmarken och ensamheten till. I sanning en sällsynt händelse för dem, som kommo. Därför var också nyfikenheten ej heller så liten från deras håll. Och frågorna föllo tätt.

Men svaren kommo fåtaliga och fåordiga — som alltid, där talet ej är så vant och nödvändigt. Hvilket det ju sällan är i landet häruppe.

Skyggt afvärijande, blefvo de i stället till korta motfrågor. — "Hvad gör ni med alla de konstiga don, ni bär på? Och hur länge stannar ni? Hvad gör ni se'n?" Och så litet lifligare i tonen: "När ni gick öfver Jaltonape. — hur redde ni er då?" — Jaltonape är farlig för färdemän — och lömsk... Det är jättemyren. Och "Jalto" vakar med onda ögon öfver sin egendom. —

Men slutligen en dag, innan järnvägsfolket drog vidare, fick likväl en af dem erfara hemligheten med folkets vetskap om deras ankomst. "Ser du gammellappen, som sitter och repar kvastris på brosteget där?" — sade en af bykarlarne lågmält. "Si, han ä' en som fått gåfvan. Och han hör det ingen ann' kan höra, både i luft, jord och vatten. Och se'n flere da'r tillbaks har han stått och lyss till, hur trån fälldes och röster talade många mil härifrån, hur det högg och hojtade och kom allt närmare. Och han sa' — nu kommer långväga främmande och rödjare hit... Och med dem kommer kanske bättre tider också för gråstugbarnen — kanske —. Huru gammal han var, gammellappen? — Ja, det kunde då ingen så visst säga... Men så där bortåt åttio solhvarf hade väl runnit, se'n "gåfvan" först kom till honom. Och detta är nu den egentliga historien."

En vinterdag för länge, länge se'n kunde nybyggarfolket vid den lilla fjällsjön — halfvägs mellan Stora Lulevatten och Jaltonape — lägga märke till en lappskjuts, som i susande fart ilade fram öfver de sluttande snövidderna — på färd söderut.

Den snabbfotade körrenen, hvars lopp bort öfver skaren var lätt som en svalas flykt, kunde inte höra någon annan till än rike Abram Nischen, fjällappen. Ty han hade en mångtalig och härlig hjord och hade lägerplatsen ett par mil på andra sidan Jaltonape.

Och flickan, som skötte tömmen med van och säker hand, var ingen ann' än Gåli — dotter hans. Den dejligaste af alla solgudens döttrar här nordfjälls, med gyllengula flätor och en hud så klar, skär och varm som juni-kvällens skyar.

Men hvem kunde väl den andre vara? Han, som satt tätt bakom henne i akjan med armen kring hennes lif? Ingen lapp var det. Ty han var klädd på herremans vis — och den med dyrbart pälsverk brämade kappan, som slitits upp af vinddraget, spände ut sig likt hökens mörka vinge från hans skuldra. — Genomskinligt grön som svafvelflamman lyste vinterdagens frostkalla luft öfver vidderna, och det närmade sig skymningstimmen.

En liten svart punkt, som en god stund kunnat skönjas långt ute på snöfältet åt norr, växte och syntes närma sig i samma riktning som den nyss förbiilande skjutsen. —

Den tog så småningom mänsklig skapnad, och nybyggarefolket kunde se, att det var lapppojken Sjul, som löpte på skidorna likt en vettvilling. —

Uppe på höjden, där gården låg, stannade han af och spejade. Härifrån syntes nu de åkande långt i fjärran ej större än fåglar — flygande in i den mörknande aftonhimlen. Inästa ögonblick voro de borta. Och skidlöparen kastade af sig skinnpälsten och fortsatte i ännu snabbare fart ned öfver den sluttande vidden.

Det var rent som en färd för lifvet —

Efter fjorton dagar — eller var det kanske längre — kom en lapp långsamt skidande sunnan ifrån upp till samma nybyggaregård. Han syntes trött och var klädd endast i yllekolten — måtte inte ha hvilat ofta på skidorna — och när han kom in i stugans kök, sviktade han ihop vid dörren och somnade där. Detta var Sjul — lappojken — men kunde lika gärna ha varit en annan.

Folket här kände dock igen honom så småningom. Och de makade honom in i vrån och bredde öfver honom skinnpälsten, som de tagit in till förvar.

När han nästa förmiddag hade sofvit sig mätt och kom fram i dagsljuset, måtte de ändå undra inom sig en gång till, om detta verkligen var Sjul. Ty en sjuttonårig pojke brukar inte ha djupa fåror kring ögon och mun, eller likt en sömngångare se på folk utan att tyckas bli dem varse. Men så kunde de ju förstå, att det på något sätt gått honom illa — att han varit ute på något slags ofärd — eller rent af blifvit förgjord. Och då var det inte annat att göra än lämna honom i fred.

Sjulf sade han ingenting heller. Men åt gjorde han som en utsvulten varg och gjorde den dagen inte någon min att gå vidare...

Dagen därpå följde han husbonden ut i lider och fähus och försökte på ett ödmjukt och tjänstvilligt sätt gå honom till handa. — På samma sätt bar han sig åt inne, om han kunde göra hustrun någon tjänst — men utan att säga något eller tyckas ha tanke för det, som var omkring honom.

Först mot kvällen var det som om tungan åter kommit loss, och han begynte tigga och be som om det gällt själens salighet — att han skulle få bli här på gården. Han skulle nöja sig med den uslaste plats, om han bara finge stanna. Han skulle vara en arbetsam dräng och skulle äta litet. Men till lapplifvet

ville han inte tillbaks och ville inte flytta omkring mer, ty just på platsen här måtte han få lefva, tills han blef död. Hvarför? Ja, se det kunde han då inte säga. Men ville husbondfolket inte låta honom få lefva här, så måtte han i alla fall dö på platsen här.

Ja, han tiggde och grät och gnällde och bad detsamma om och om igen — som endast en lapp kan det, tills nybyggarefolket slutligen gaf honom löfte om att få stanna där som dräng. Dels för att bli fri jämmern, dels — och kanske mest — emedan de tyckte sig kunna ha nytta af honom i en trakt, där han var bättre hemma än de själfva. Och allra innerst dref dem fruktan. "Ty en lapp, som int' får det han vill, han kan göra båd' folk och kreatur ill'."

På så sätt hände sig det ovanliga, att en lapp blef bofast och tycktes vara det af hela sin håg. Lappkläderna behöll han dock, men sina stamförvanter var han skygg för och höll sig gärna undan, om någon af dem kom till gårds.

Sysslorna, som han sattes till, utförde han till belåtenhet, och när fler matlag bildades, och mer folk slog sig ned vid den lilla fjällsjön här, blef Sjul använd på olika sätt, ty han var härdig och klok och kände bättre än de själfva, hvad som kan vara till nytta och skydd i vildmark och fjäll.

De kunde bara inte förstå — folket här — hvad han lyssnade och spejade efter, när han ibland — såväl under arbete som fristunder — blef stående som borta från sig själf och tycktes vara endast hörsel och syn — mest hörsel ändå. Att han hörde bättre än andra, hade de ju märkt från början — men att han därför skulle stå och lyssna efter allt, som både var och inte var — det begrep ingen. —

(Forts.)

Från värjan till brodernälen.

ALFONS MELLIN.

DET ÄR JU OFTA SÅ, att när en människa råkar i sjukdom eller olycka, så blir hon glömd af världen!

Det är medgången och lyckan vi människor prisa och föra fram! Men när är en människa störst, om ej i motgångens dagar, när hon i tysthet och med aldrig sinande tålmod bär alla de pröfningar, som påläggas henne?!

För sextio år sedan den 12 juni föddes i Stockholm i gamla Keyserska huset ende sonen till historieskrifvaren och novellförfattaren Gustaf Henrik Mellin * och Henriette Sofie Gyllenram. Bland hans faddrar var äfven Johan Ludvig Runeberg, och såväl denne som ock Topelius och Mellin voro af samma finska släkt. I sitt hem, där dåtidens förnämsta konstnärer och litterära personligheter voro hvardagsgäster, växte Gustaf Alfons upp till en yngling, rikt begåfvad å såväl hjärtats som hufvudets vägnar. Snart nog flyttade dock familjen ner till Norra Vram och Bjuf i Skåne, där fadern

* Se Mellins lefnadsteckning i *Idun* den 25 april 1903.

Barngarderoben är en svensk upplaga af den enda i utlandet existerande tidningen i denna bransch och står i förbindelse med kontinentens förnämsta barnklädersaffärer och erhåller från dem rikhaltiga mönster till allt hvad som hör en välförsedd barngarderob till. Tidningen är också tongivande på sitt område samt utgifves på flere språk och i kolossala upplagor.

Barngarderoben

Pris för helt år 3 kr., half år 1: 60 kr.
Lösenummer 30 öre.

Barngarderoben utkommer med ett rikhaltigt illustrerat nummer i mån., åtföljdt af en dubbelsidig mönsterbilaga med en mängd tillklippningsmönster. Den bör sålunda blifva af ofantligt värde för hvarje moder, helst som den därjämte lämnar henne en god hjälp med barnens sysselsättande, och gifver mer än tillräcklig ersättning för prenumerationspriset.

1852 blef utnämnd till kyrkoherde och sedermera till prost. Det är från den tiden i "Minnen af svenskt författarliv 1840—1860", som Emelie Flygare-Carlén skildrar ett besök i Norra Vrams prästgård af Fredrika Bremer, där det talas om sonen Alfons "full af lif och lefnadslust".

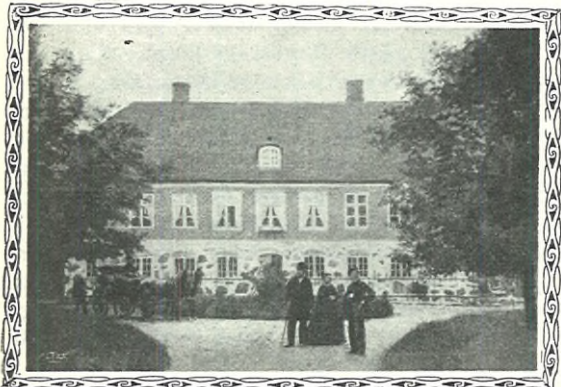
Sedan han genomgått Hälsingborgs läroverk, kom han till Karlberg 1868 och blef officer 1872 samt var en af Karl den XV:s frikadetter. Utgick från Gymnastiska centralinstitutet 1876 och bosatte sig därefter i Jönköping, hvarest han upprättade ett gymnastiskt institut och bildade äfven där den första gymnastikföreningen. Till följd af öfveranstängning och en häftig förkylning 1886 ådrog han sig ett ryggmärgslidande och blef lam i benen samt måste snart upphöra med sitt berömda institut. Men den gamla energien fanns lyckligtvis kvar hos honom och han lät sig icke nedslås af sjukdomen och olyckan, som mången annan skulle ha gjort. Nu var det *han utbytte värjan mot brodernälen* och skötte den snart lika skickligt! Ja, så skickligt, att han ofta i tidningspressen blifvit kallad "Sveriges skickligaste brodör". Han gifte om sig 1888 och år 1890 satte han och hustrun upp en broderiaffär, som fortgår ännu i dag. Hans första mera bemärkta arbete var en större bonad med Skånes städers och läns vapen, hvilken inköptes af hans gamla regemente Norra skåningarne. Hans största och vackraste arbete var den bonad, som köptes af Oscar den II: riksvapnet, Svea och Göta vapen samt inunder i sköldar alla prinsarnes länsvapen och hela bottnen med småkronor. Hans arbeten ha sex gånger prisbelönats.

Af hans tvenne döttrar i första giftet med Jetty Amalia Bohle (en systerdotter till P. E. Lithander) är Gyrith (som nog ärft icke litet af farfaderns poetiska begåfning) lärarinna i Åhlniska skolan och Jetty diakonissa i Stockholm. I andra giftet med Elsa Maria Borg från Hälsingborg har han dottern Elsa och sonen Gustaf Henrik.

Det är för denna tid — halfva hans lefnad, som han varit bunden vid rullstolen och brodernälen, en tid fattig på yttre händelser, *men rik på en mans kraft att undergifvet bära sitt hårda öde* — som på hans sextioårsdag bringas honom en hälsning full af kärlek, vänskap och beundran af f. d. kamrater och andra, som under de gångna åren lärt känna hans varma hjärta och rika personlighet. En hälsning sändes honom äfven från hans väna barndomsnejd, om hvilken Topelius sjungit till hans faders ära:

"Fram, fram! det rimmar på gröna Vram och ljuf på det täcka Bjuf." — — —

HELGE SANDBERG.

NORRA VRAMS PRÄSTGÅRD MED FÖRFATTAREN G. H. MELLIN OCH HANS HUSTRU SAMT SONEN ALFONS.

Ryska kvinnor i nutidslif och nutidskonst

SKILDRADE FÖR IDUN
af **Georg Erastoff**

Öfversättning från förf:s ryska manuskript af Valborg Hedberg.

IV. Kvinnan i konsten.

PÅ DEN SKAPANDE konstens område göres ingen skillnad mellan mannen och kvinnan, och för densenare stå dess dörrar på vid gavel. Men kvinnan har långt ifrån utmärkt sig på samma sätt inom alla de olika konstgrenarne. Skulptur, måleri och musik måste tagas särskildt för sig. Under de mer än hundra åren af sin tillvaro har Konstakademien i Petersburg icke frambragt en enda konstnärinna, hvars namn skulle kunna intaga en plats i den ryska målar- eller bildhuggarkonstens historia. En massa målarskolor äro öfverfyllda af kvinnor, men ändå kan jag icke nämna en enda, på något sätt framstående tafla, målad af en kvinna. Mycken god dilettantism, men intet mästernskap, ingen kraft, ingen schwingung i teckning och penselföring, intet djup i uppfattningen. Däremot på det konstindustriella området är kvinnan faktiskt förhärskande. Porslinsmåleri, bränning af allt slags majolika, komponerandet af väfnader och dekorativa motiv, — allt detta är i kvinnornas händer, och man måste erkänna, att den kvinnliga känslan för det sköna, smaken, uppfinningsrikedomen, den tekniska färdigheten här stå på fulländningens stadium. Något liknande kan också iakttagas på musikens område. Konservatorierna och de talrika musikskolorna förse Ryssland med en mängd goda musiklärarinnor och utmärkta ackompanjatriser, men — jag kan icke nämna en konstnärinna i detta ords verkliga mening. Här finns tydligen, liksom i målarkonsten, en "gräns", som den ryska kvinnan ännu icke kunnat öfverskrida.

En helt annan bild erbjuder det sceniska området. Det finns väl knappt ett land, där kvinnan ägnar sig åt teatern med sådan entusiasm och kärlek som i Ryssland! Det fanns en tid, då skådespelerskorna intogo en isolerad ställning i samhället. Men dessa tider äro förbi! Den ryska teatern har utvecklats sig, nya strömningar ha uppfriskat rutinens kvafva atmosfär, den konstnärliga Moskivateaterns rykte har ådragit sig hela Europas och Amerikas uppmärksamhet, och den ryska kvinnans skaparkraft har utvecklats sig i dramat i den fulla glansen af sin äkta ryska lidelsefullhet och djupa ärlighet. Här har ryskans egenartade natur funnit användning i större och vidare utsträckning än någonsin annorstädes, — denna natur, som är så sammansatt, så innehållsrik, så full af motsägelser och ofta så obegriplig för främlingen. En hel plejad af talangfulla, bildade, allvarliga konstnärinnor arbeta på Rysslands talrika scener. Sådana artister som Saoina, Jermolova, Komisarschefskaja, ha mer än en gång framträdtt inför en utvald publik i Paris och Berlin, spelande på *ryska* med kolossal och stormande framgång. Komisarschefskaja är den intressantaste och mest framstående typen af den ryska konstnärinnan. Rysslands

bästa Nora, en fin, skarpsinnig tolkerska af Ibsens, Maeterlincks, Hauptmanns, Tschechoffs och Gorkis verk, har hon på den af henne grundade teatern i Petersburg gjort sig till en banbryterska och reformatrix inom dramat, till den entusiastiske aposteln för formens förnyelse, för konstens förädling. Hon är den gudomliga återgifverskan af de mest sammansatta stämningar, och förstår att förklara kvinnosjälens mest plågsamma gåtor. Hennes namn är kärt för hvarje ryss, och det skall lefva, så länge den ryska konsten finnes till.

Hvad beträffar de ryska skådespelerskornas materiella ställning, så kan den i allmänhet anses för gynnsam. Den minsta lönen är 100 rubel i månaden, och allt efter begåfningen kan den stiga ända till 10 à 15 tusen rubel pr säsong, oberäknadt gästrollsturnéer på sommaren och tillfälliga uppträdanden.

MIRRA LOCKVITSKAJA.

På litteraturens område finns det, utan att tala om kvinnliga journalister och öfversättarinnor, några kvinnliga namn, som förtjäna uppmärksamhet. En stark och ren poetisk begåfning företer den nyligen i sin ålders blomma aflidna *Mirra Lockvitskaja*, kallad "den ryska Sappho", som af Akademien befanns värdig det Puschkinska priset. Hennes af glans och musik uppfyllda poesi var en uppenbarelse af naturens lif och af en ung kvinnosjäls lidanden och drömmar. Vacker som kvinna, rikt begåfvad som skald, skall denna i sitt slag enastående författarinna kvarstå i minnet som en klar solskensdag, full af färgglans, värme och doft. Den ryska romanen har på kvinnosidan två intressanta representanter, som därtill äro af *svenskt* ursprung — — Zenaïda Gippius (hustru till den kände författaren Meresjkovski) visar sig i sina romaner och noveller som en varm beundrarinna af den västeuropeiska symbolismen och Nietzscheanska filosofien, som i Ryssland

OLGA SCHAPIR.

Skönhet är makt.

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok **afhandlande Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

Parfymeri Louise,
= Stockholm. =

har ett stort antal anhängare — — och *Olga Schapir* (som på moderns sida härstammar från en gammal svensk släkt) är en produktiv och framstående romanförfattarinna. I alla sina arbeten (öfver 30 romaner och berättelser)

ISABELLA GRINIEFSKAJA.

uppträder hon som försvarare af kvinnans rättigheter och personliga frihet. I besittning af stor bildning, lifserfarenhet och psykologisk instinkt, behandlar hon i nästan hvarje roman något inveckladt lifsförhållande rörande familjen eller kvinnan, och det finns knappast någon novell af henne, på hvilken man kan tillämpa det ironiska öknamnet "fruntimmerslitteratur", som ofta är mycket träffande i fråga om mindre begåfvade författarinnor. En talangfull skaldinna och öfversättarinna från olika utländska språk, samt författarinna af åtskilliga teaterstycken, är *Isabella Grinievska*. Hennes penna har man också att tacka för en serie kritiska uppsatser om den franska litteraturen och om Hauptmann och för den intressanta boken "Bref från Stockholm". Bristen på utrymme tvingar mig att inskränka mig till detta, med tystnad förbigå några andra områden af kvinnlig verksamhet, samt öfvergå till den nutida ryska kvinnans sorgligaste och mest storartade lifsområde.

V. Kvinnan och revolutionen.

Efter den oerhörda blodiga hekatomb, som af tiotusentals öfvergifna hustrur och mödrar hembars åt det glupska tsardömet under namnet af rysk-japanska kriget, ha åter kvinnotårar, blandade med blod, strömmat i Rysslands städer och byar. Här är icke platsen att skildra kvinnans hemska lidanden i ett land, där nu i öfver två års tid dagligen minst två afträtt-

POLITISKA KVINNOR I FÄNGELSET.

ningar ägt rum! Jag inskränker mig till att anföra fakta, som skildra den ryska medborgarinnan, kvinnan, som är uppfylld af en okuflig fosterlandskärlek, hon med den starka viljan och det manliga modet.

Vjera Figner, Ludmila Wolkenstein, — dessa namn äro läsaren bekanta. Jag vill icke tala om *Marie Spiridonoff*, som för närvarande befinner sig i fängelse, och hvars lidanden framkallade en stormig protest i Europa — — Tsarväldets svarta skräckregering fordrar nya offer, och folket, som kämpar för friheten, föder nya hjältinnor. Ännu är Ryssland icke utblottadt på sådana! Den ena efter den andra träda de upp i spetsen för oss.

År 1905 skickades f. d. krigsministern, general Sacharoff, till Saratoff för att "lugna" de hungrande utarmade bönderna. Ett obarmhärtigt tyranni tog sin början. Sacharoff brände upp hus, föröfvade grymma våldsbragder mot kvinnor, fusiljerade och piskade utan hänsyn till kön eller ålder. Han var "tsar och Gud," och ingenting kunde hejda detta blodtörstiga vild-djur i människoskepnad. Under gevärskulorna och knutpiskorna omkommo obehäpnade människor, som endast gjort sig skyldiga till brottet att vara fattiga och utsultna — — Men det fanns ett kvinnohjärta, som blef så upprördt, att det därpå fick en viljekraft, som de utpinade männen icke hade. En ung flicka vid namn Bizenko gjorde med ett revolverskott slut på grymheterna. "Han 'lugnade' bönderna och jag — jag lugnade honom!" det var allt, hvad hon sade inför krigsrätten, som dömde henne till döden, hvilket straff sedan förvandlades till lifstids fängelse. Året därpå, 1907, följdes hennes exempel af en annan ung flicka, *Jesjerskaja*, som gjorde ett attentat mot den blodtörstige generalguvernören i Tschernigoff. Hon fick samma öde som Bizenko. De grymma domar, som afkunnats af guvernören och polismästaren i Minsk, förmådde dottern till

en general, *Alexandra Ismojlovitsch*, till samma dåd. Hon dömdes till lifstids straffarbete och utsattes dessutom för en grym misshandel och tortyr. Samtidigt blef hennes syster *Jekaterina*, som skjutit på amiral *Tschuchin*, fusiljerad utan dom och rannsaking på amiraliskans befallning.

Och här den korta historien om *Zinaida Konpejannikova*, en kvinna af folket, som för icke länge sedan dog på schavotten. I egen-skap af lärarinna verkade hon i Livland och fick här göra personlig bekantskap med regeringens russificeringssystem, men då hon icke kunde förmå sig att fullgöra myndigheternas föreskrifter, blef hon tvungen att återvända till Ryssland. Detta var redan tillräckligt för att K. skulle bli uppsatt på listan öfver de "opålitliga" och ställas under hemlig bevakning. Som dotter till en f. d. underofficer och en bondkvinna, insåg K. mer än väl, att folkets okunnighet var despotismens säkraste bundsförvant, och ägnade sig därför helt och hållet åt upplysningsarbetet bland folket. Hon gaf lektioner, höll föreläsningar för arbetare, anordnade teaterföreställningar och under-

visade gratis barn och fullvuxna, ända till dess hon slutligen blef arresterad. Utan att förete någon anklagelse, kvarhöll man henne i fängelset ett år och släppte sedan ut henne. Efter två veckor blef hon åter arresterad, hölls inspärrad i ytterligare åtta månader och blef änyo frigifven. Hennes legala tillvaro var härmed naturligtvis, mot hennes egen önskan, till ända. Utan att hon själf gjort sig skyldig till något ondt, blef hon utstött på den revolutionära vägen, och så gick hon denna väg. Den berömda öfversten, sedermera generalen *Minn*, som dränkt Moskva i blod under de förfärliga "decemberdagarna", detta odjur, mot hvilket sammansvärjningar ingingos till och med bland soldaterna, blef äntligen mördad af K. med ett revolverskott. Innan regeringen afträttade henne, för att hon befriade landet från en af dess afskyvärdaste tyranner, roade den sig med att uppföra en domstolskomedi. Hon "dömdes" af sex högre gardesofficerare i en af *Peter-Paulsfästningens* tortyrkammare. Från medlemmarne af denna "domstol" togs en skriftlig förbindelse, att de skulle bevara hemligheten men "det finns ingenting hemligt, som icke skall varda uppenbart — —" På domstolens fråga, hvem som gett henne rätt att döda, svarade K.: "Som folkets dötter frågar jag er i detta folks namn, hvem som gett er rätt att under århundraden hålla det kvar i okunnighet och fattigdom, och fängsla, förvisa, hänga och skjuta i hjäl tusenden. Ni ha tillvillat er denna rättighet med våld och sanktioner den, med de af er själfva skrifna lagarna. Och vi, som framgått ur folket, vi känna oss ha styrka och rätt att upptaga kampen mot er, själfhärskardömet och det byråkratiska godtyckets tjänare!" "Domarne" öfverlade högst en kvart och dömde henne till döden. Det medgafs henne likväl rättighet att vända sig till tsaren med begäran om dödsstraffets utbytande mot fängelset, men hon vägrade kategoriskt. Ett åsyna vittne till afträttningen har berättat: "Hennes mod inför döden förvånade alla. Hon trädde fullständigt lugn upp på schavotten. Man bad henne taga af kragen. Hon började knäppa upp, men knappen hade fastnat på något sätt, och då slet hon hastigt itu kragen och kastade den på marken. Det var den enda häftiga rörelse hon gjorde under alla dödsförberedelserna. Sekreteraren, som läste upp dödsdomen från schavotten, kunde icke hårda ut, orden stockade sig i halsen på honom — —. Då bödeln skyndade fram till K. för att släpa henne till galgen, bad hon, att han icke skulle röra henne, utan visa, hur man drog till repet. Därpå trädde hon lugnt snaran öfver hufvudet, drog till den och stötte med fötterna själf undan pallen. En af soldaterna, som icke förr sett, hur man hänger en kvinna, stod icke heller ut. Hans nerver gäfvos vika, och han svimmade. — —"

ZINAIDA KONPEJANNIKOVA.

Så dö de ryska kvinnorna, folkets döttrar, för den folkliga frihetens sak.

Och hur många mödrar, hustrur och systrar, hvilkas namn äro okända, offras icke på själfhärskardömet altaren vid massnedskjutningarna af obehäpnade hopar, vid "lugnandet" af ut-hungrade byar?! Hur många kvinnor förgås icke i interimsfängelserna under väntan på sin "dom". Ja, på den ryska kvinnans lott ha fallit tunga pröfningar. Och hon bär dem modigt och själfupoffrande. Och i den framtida historien om det ryska folkets stora kamp för sina mänskliga rättigheter, för sanningen och friheten, skall den ryska kvinnan intaga heders-plats vid sidan af de stridsmän och martyrer, som gifvit sitt lif för folkets heliga sak!

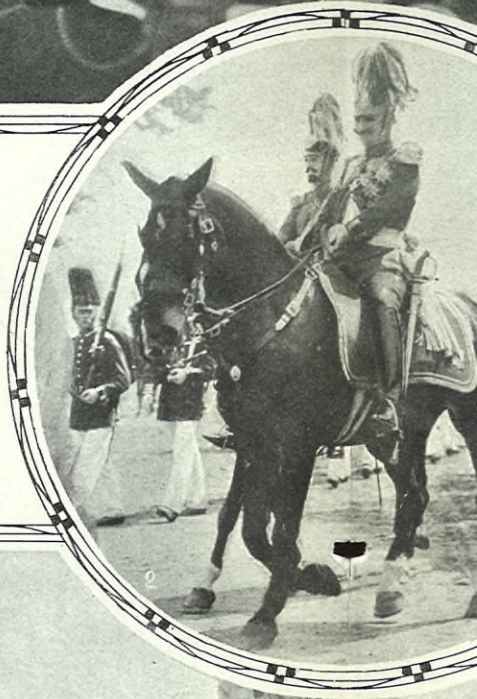
LUZERN

o Förräm vistelseort under sommaren. o
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

DET SVENSKA KONUNGAPARET I BERLIN

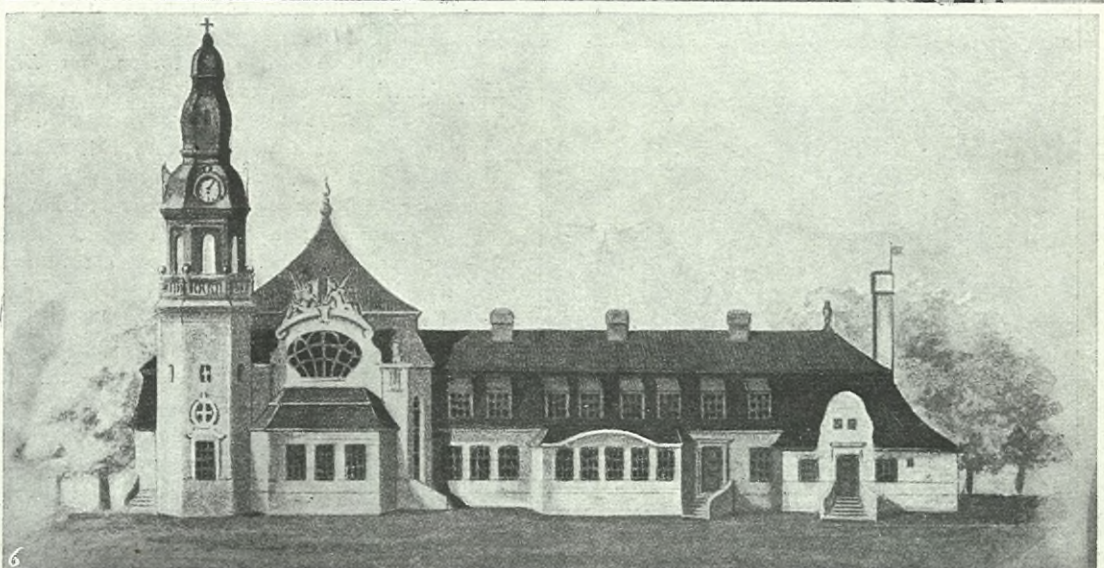
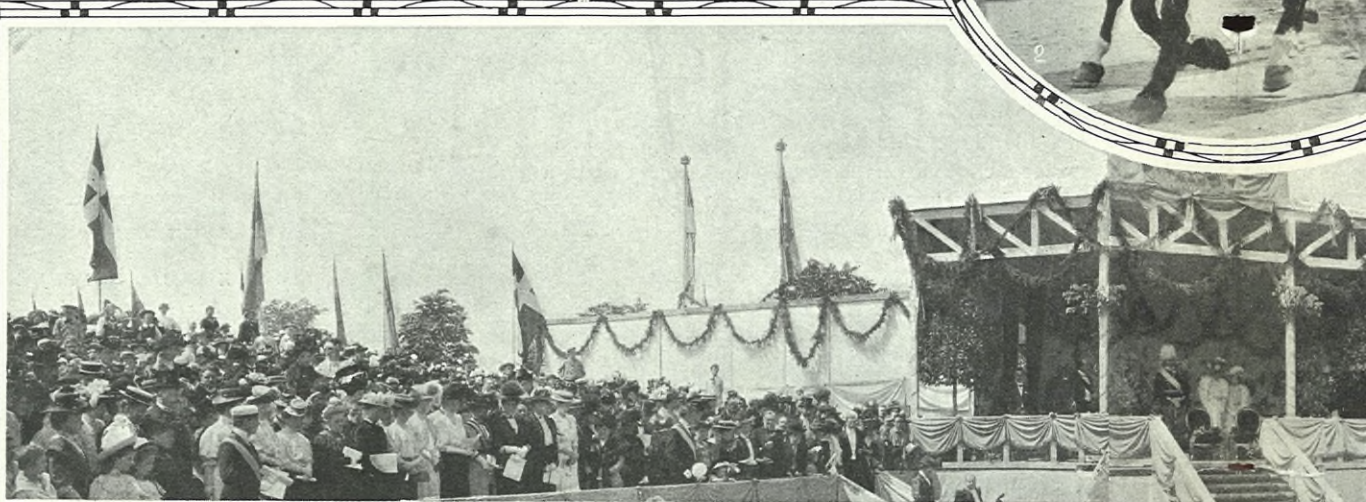
EHURU DET vid ett flyktigt betraktande förefaller som om programmen vid alla de officiella besök de europeiska staternas krönte härskare aflägga hos hvarandra, vore sig ständigt lika, med sina hurrande folkmassor, trupp-parader, galamiddagar och schablonmässiga skåttal, finnes där i själfva verket en hel skala af nyanser, och det är dem, man bör märka sig, då man vill söka leta ut om ett furstebesök kan räknas till de lyckade eller icke. Det är då med glädje man konstaterar, att vid det officiella besök vårt konungapar aflagt hos sin nära frände, den tyske kejsaren, i hans hufvudstad vid Spree icke blott den yttre apparaten varit ståtlig och praktfull — som då man verkligen vill visa sina gäster heder — utan att inom de yttre formerna och det lysande skalet rymts en hjärtlighet och uppriktighet, som icke låter sig kommenderas. Där är ett annat, mycket viktigt moment i dylika fästligheter, som icke heller kan arrangeras i förväg, icke ens i Berlin, det är hvad som kallas "befolkningens hållning". Faller det en hufvudstad in att demonstrera sin likgiltighet eller ovilja — och sådant har hänt — då kunna inga maktspråk, ingen framkommenderad och betald lojalitet dölja misslyckandet. Vid vårt konungapars berlinerbesök förekommo emellertid inga misslyck af någon art, det efterlämnar i båda landen blott ett behagligt minne.

*

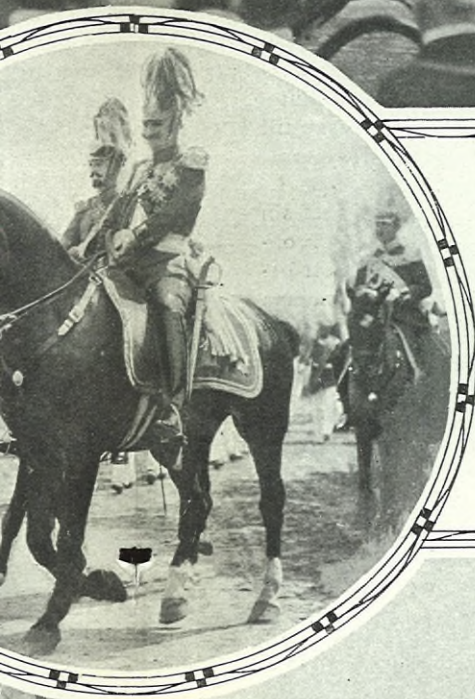
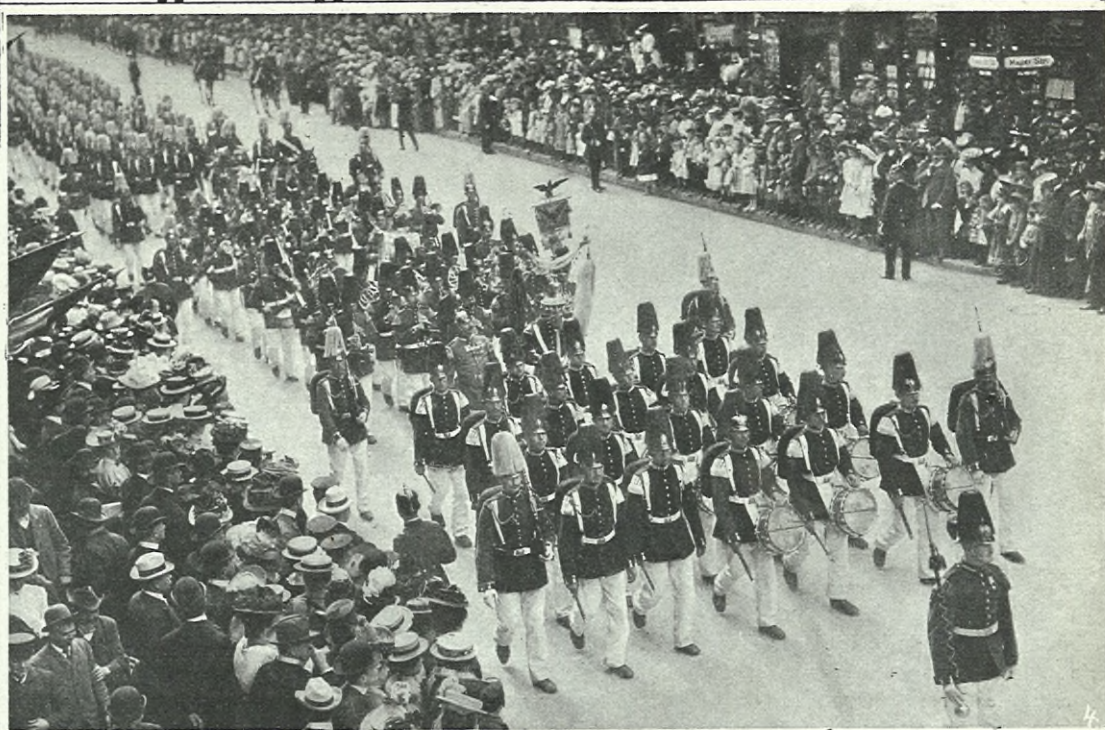
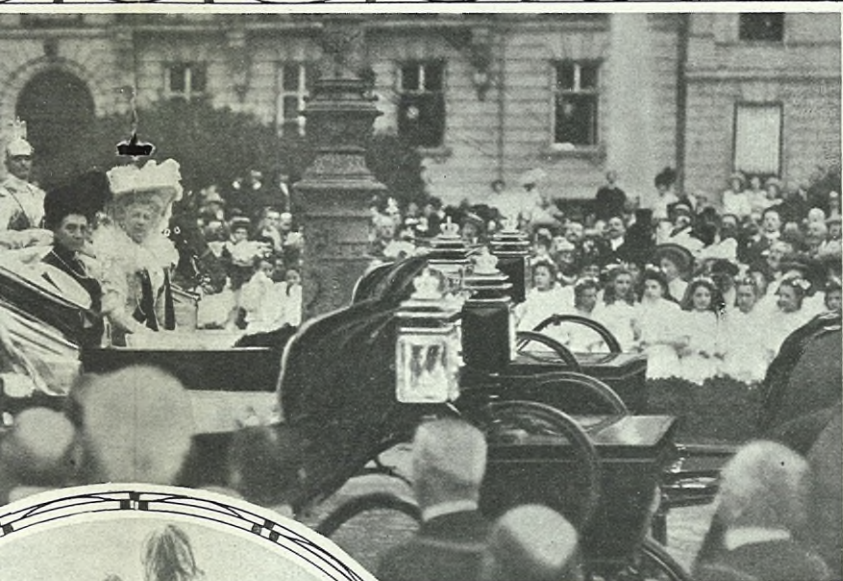
Knappast torde något europeiskt lands hufvudstad så ofta glädja sig åt furstebesök som det lilla Danmarks. Denna omständighet torde vara förklaring till att de goda köpenhamnarne i regel ej göra vidare nummer af dylika tilldragelser. Ett undantag från denna regel har emellertid gjorts vid det två dagars besök vårt svenska kungapar aflagt "derover".

Från ankomsten till bangården, som ägde rum den 3, till afresan med färjan den 4 på natten, hafva täta och sympatiskt stämda folkmassor hälsat de kungliga vid deras utfärder. Allt var entusiasm och sympati utan någon som helst underton af förstämning. Det enda man möjligen skulle hafva haft att beklaga sig öfver vore att de kungliga gästerna visat sig ute allt för litet. Men hettan dessa dagar var kvävande och torde detta hafva menligt inverkat såväl på utflykternas mängd som utsträckning.

Äfven de dekorativa anordningarna vid järnvägsstation, rådhusplatsen och å Amalienborg voro berömvärda.

1. INTÅGET I BERLIN. 2. DE KUNGLIGA GÄSTERNA HÄLSAS PÅ PARISER-PLATZ AF ÖFVERBORGSMÄSTAREN KIRSCHNER OCH BORGSMÄSTAREN DR REICKE. I FRÄMRE TEMPELHOFFERFELD. KONUNGEN OCH KEJSAREN PÅ VÄG TILL DEN STORA TRUPPREVYN. 3. EFTER REVYN. PÅ ÅTERVÄG GENOM FRIEDRICHSTRASSE. I FÖRGRUNDEN PÅ RÅDHUSPLATSEN I VÄNTAN PÅ DET SVENSKA KONUNGAPARETS ANKOMST. 4. EXTERIÖR AF DEN BLIFVANDE SVENSKA KYRKAN EFTER ARKITEKTEN G. WICKMANS. 5. I BAKGRUNDEN KONUNG FREDRIK OCH DROTTNING VICTORIA SAMT BISKOP BILLING. 6. BISKOP BILLING I TALARESTO. 7. 1, 3, 4 GEBR. HÆCKEL FOTO. 2. INTERNAT. ILLUSTRATIONS

Att genomgå festprogrammet från dessa 2:ne dagar är ej platsen här, utan vilja vi endast genom hosföljande bilder gifva läsaren ett begrepp om de viktigaste momenten från furstebesöket. Om ett af dessa vilja vi dock tala litet särskildt, om grundläggningshögtidligheten af den blifvande svenska kyrkan i Köpenhamn.

Denna ägde rum den 4 kl. 1/2 11 f. m., och närvaro vid densamma båda konungaparen, samtliga danska prinsessor och prinsar, regeringsmedlemmar och corps diplomatique, svenska och danska prästmän, hela svenska kolonien i Köpenhamn, talrikt förstärkt med gäster från Malmö och öfriga Skåne. Anordningarna med att bereda plats åt hela denna mängd voro mycket lyckade. De dekorativa anordningarna, särskildt de af den kungliga estraden, voro mycket smakfulla.

De båda konungarne buro sina respektive lands generalsuniformer med serafimerband. Drottning Louise bar en lilafärgad dräkt och drottning Victoria var svartklädd med serafimerbandet.

Sedan generalkonsul Carlson uppläst en historik öfver koloniens kyrkoförening och kyrkans tillkomst och sedan pastor Nils Widner hållit en kortare, väl utarbetad och kraftigt framförd religiös betraktelse ägde infattningen af grundstenen rum

efter vanligt ceremoniel. Högtidligheten avslutades med en bön af biskop Billing. Vi få emellertid ej glömma det värdefulla inlägg i högtidligheten, som gjordes af Helsingborgs kvartettsångareförbund, förjånstfult ackompanjeradt af Skånska husarregementets musikkår. Festkantaten var komponerad af kapellmästare Alfr. Bergh.

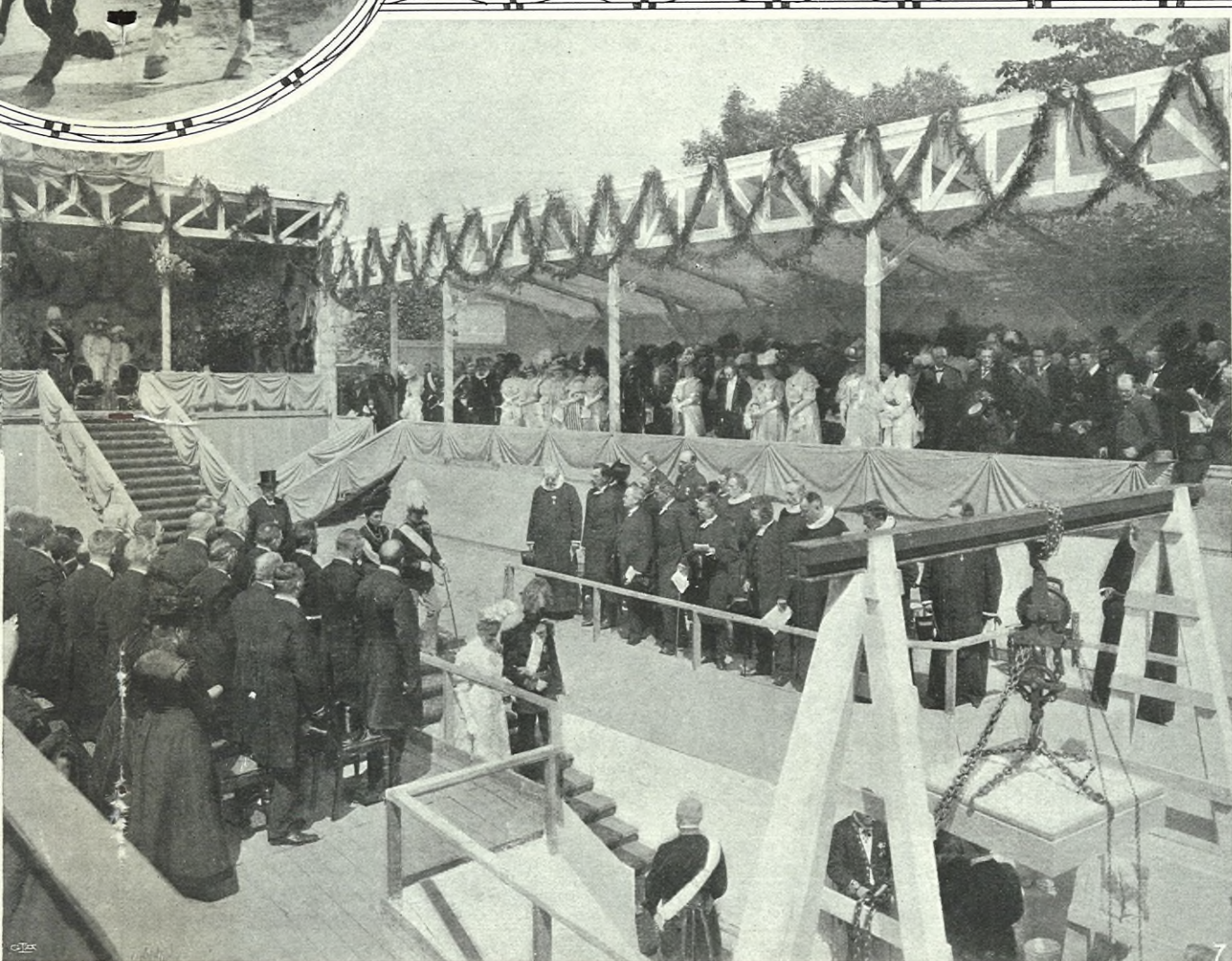
Den blifvande svenska kyrkan ligger mycket vackert ute vid det gamla fästningsområdet, alldeles i närheten af ångfärjestationen. Kostnadsförslaget för byggnaden slutar på en summa af 300,000 kr., af hvilket belopp redan 160,000 kr. äro disponibla. Danska staten upplåter kyrkotomten för en årlig hyra af 500 kronor, hvilket lär anses ytterst tillmötesgående.

Konung Gustaf har gifvit sin tillåtelse att kyrkan kallas Gustafskyrkan.

Med den offervillighet och det religiösa intresse, som utmärker svenska kyrkan i Köpenhamn och dess ledande män, är det att hoppas att ej många år hinna förflyta, innan grundläggningsfesten efterföljes af en lika anslående invigningshögtidlighet.

Köpenhamn 4/6 1908.]

S.

1. DR REICKE. I FRÄMRE VAGNEN KONUNG GUSTAF V OCH KEJSAR WILHELM II; I BORTRE VAGNEN DROTTNING VICTORIA OCH KEJSARINNAN AF TYSKLAND. 2. PÅ FRIEDRICHSTRASSE. I FÖRGRUNNEN TILL HÄST, KONUNG GUSTAF OCH KEJSAR WILHELM. 4. TRUPPERNA MARSCHERA GENOM FRIEDRICHSTRASSE. 5. I KÖPENHAMN. 6. KIRKBYGGEREN G. WICKMANS RITNING. 7. NEDLÄGGANDET AF GRUNDSTENEN TILL SVENSKA KYRKAN. I FÖRGRUNNEN KONUNG GUSTAF OCH DROTTNINGEN AF DANMARK. 8. BISKOPEN BILLING I TALARESTOLEN, LYSANDE FRID OGH VÄLSIGNELSE ÖFVER FÖRSAMLINGEN OCH KYRKBYGGNADSFÖRETAGET. 9. DROTTNINGEN VICTORIA I HÖRSTOLEN. ILLUSTRATIONS CENTRALE FOTO. 5—8, ELFELT FOTO.

VÅR KRONPRINSESSAS SKÅNEFÄRD

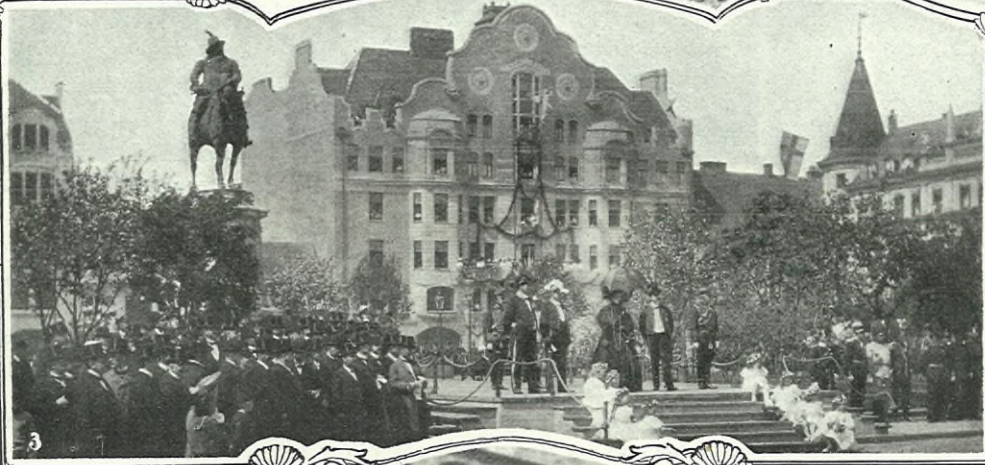

SKÅNELANDEN, som man med ett nu fastslaget uttryck får benämna vårt sydligaste landskap, firade i början af förliden vecka 250-års-minnet af provinsens införlifvande med Sverige. Högtidligheternas tyngdpunkt var förlagd till Malmö, den skånska hufvudstaden, dit representativa personligheter från her-

tigdömetns båda län hade samlats. Måndagens morgon anlände kronprinsessan från Stockholm, ensam, sedan kronprinsens sjukdom hindrat honom att medfölja, och mottogs med entusiasm af en feststämd stad i strålände solsken. Hon närvar sedan vid dagens rad af ceremonier, det officiösa öppnandet i rådhuset, den storslagna högtidligheten å Stortorget med tal öfver 250-årsminnets betydelse af biskop Billing, kransnedläggning vid Karl X Gustaf-statyn och truppdefilerung samt festföreställningen å teatern med dess rika, till det historiska minnet knutna program.

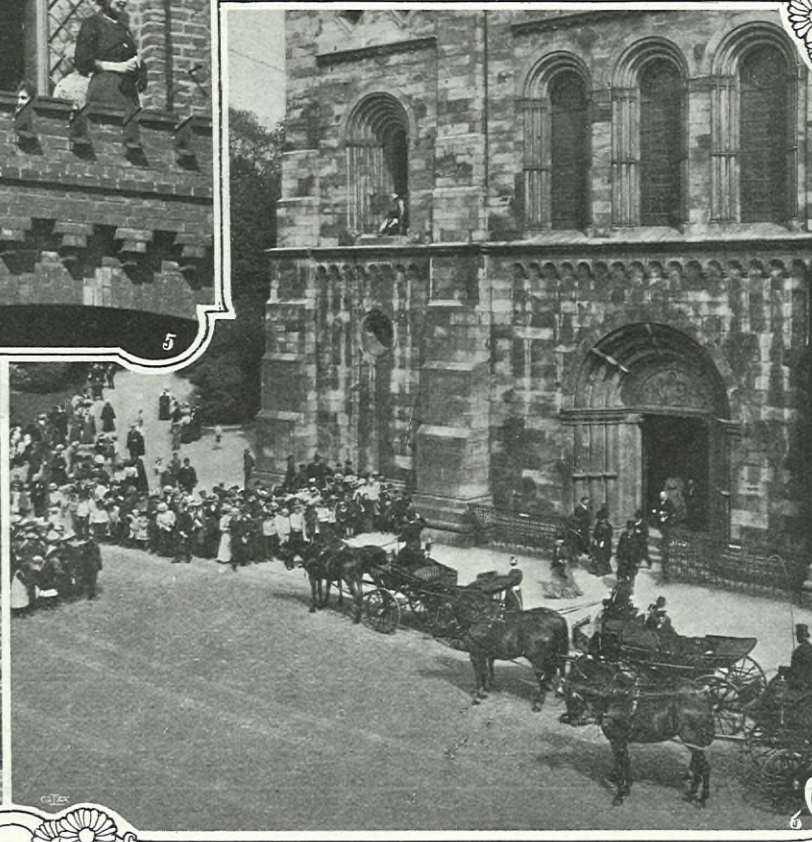
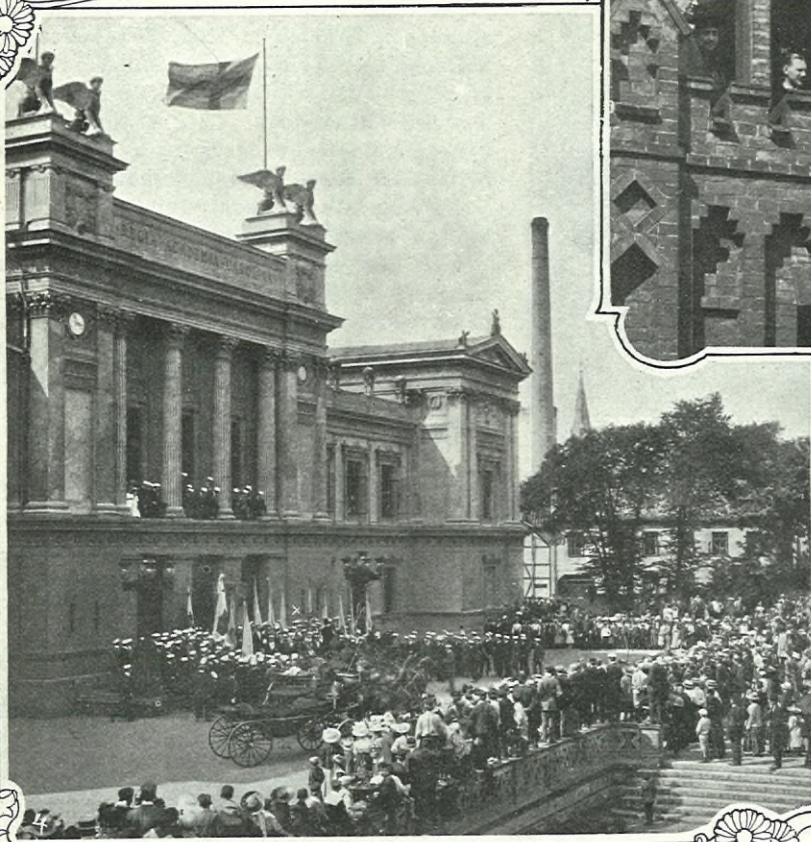
Det var efter dess slut hyllningen för den unga älskvärda hertiginnan tog sig ett spontant uttryck, i det att studenter och kadetter spän-

de hästarna från hennes vagn och under massornas jubel drogo henne till residenset. Vid aftonens Knutsbal blef kronprinsessan till slut intagen som syster i Knutsgillet.

Den andra dagen af sin skånevistelse hade kronprinsessan ägnat åt ett besök i Lund, där samma oförställdt hjärtliga mottagande mötte henne. Här besågos stadens alla sevärdheter främst domkyrkan, universitetet, botaniska trädgården och kulturhistoriska museet, hvarefter middag intogs i biskopsgården, innan affärden till hufvudstaden skedde på aftonen.

Våra bilder ge flere intressanta situationer från de båda minnesrika skånedagarna i Malmö och Lund.

1. KRONPRINSESSAN PÅ MALMÖ STORTORG, FÖRETRÄDD AF BLOMSTERSTRÖENDE FLICKOR, GÅR ATT NEDLÄGGA EN KRANS VID KARL X GUSTAF-STATYN. 2. KRANSNEDLÄGGNINGEN. 3. KRONPRINSESSAN ÅSER PARADEN. 4. UTANFÖR UNIVERSITETSHUSET I LUND. 5. KRONPRINSESSAN OCH BISKOP BILLING PÅ BISKOPSHUSETS BALKONG. 6. EFTER BESÖKET I DOMKYRKAN. FOTOGRAFER 1. CECILIA NELSON. 2 O. 3. LINA JONN. 4-6. LINA JONNS EFTR.

Försommardagar vid Saltsjöbaden.

Käseri af Ernst Lundquist.

BADHOTELLET.

GENOM EN af de ärkedumma napolitanska bourbonernas hufvud lär en gång ha glimtat en idé, nämligen då han döpte sitt härliga ofvanför Castellamare belägna jaktstolt till *Qui si sana*, "här blir man frisk". Om inte en automat af outhärliga skäl redan lagt beslag på namnet, skulle man vilja ge det som smeknamn åt Saltsjöbadens badhotell, där jag sedan några dagar legat som i Abrahams sköte.

Apropå hvarifrån har den dumma bilden kommit? Abrahams sköte — hu! Man tänker på gamla hårda, skramlande benknötar. Och den hederlige 175-årige patriarken får ursäkta mig, men jag undrar, om inte snarare hans sonhustru, den dejliga Rebecka, godhetsfullt skulle vilja...?

Alltså: vi ligga på badhotellet och undra dagligen och stundligen, att inte alla våra bästa vänner och bekanta göra så med. Det vore inte allenast roligt för oss, utan också mycket klokt af dem. Veta stockholmarna männe, att de ha Hälsan, Friden och Skönheten på 30 minuters afstånd? Om de veta det, hvarför resa de då inte hellre hit än "långt bort i ävävla" till sanatorier, som sakna många af de fördelar man här åtnjuter?

Jag talar inte om platsens skönhet, friska luft och härliga bad, ty allt detta är axiomer, men jag talar först och sist om hvad som nästan frapperat mig mest här... att hotellets ledare ha löst en af de stora världsgåtorna: hur man uppfostrar en pliktmedveten, nitisk och mot kunderna behagligt artig betjäning genom att befria dem från drickspenningssystemets förödmjukande slafstämpel på pannan. En så påpasslig, uppmärksam och oegennyttigt tjänstaktig hotellpersonal som här har jag aldrig sett i något af de land jag besökt. Aldrig denna hetsjakt efter slanten, detta svansviftande för portmonnän, som är nästan lika demoraliserande för bägge parterna. Drickspenningarnas afskaffande, som här är fullständigt genomfördt, lär af tjänarne själfva betraktas som en stor moralisk vinst. Naturligtvis måste det höja deras själfkänsla och därmed också deras anspråk på sig själfva. Och då man ser det goda förhållande, som här råder mellan arbetsgifvare och arbetare, kunder och betjäning samt mellan tjänarne inbördes, kommer man nästan att tro på den gamla sirénsången med refräng: *Liberté, Égalité, Fraternité*. Då jag t. ex. tänker på den lille hisspojken, som ifrigt bad mig att få gå och hämta ett paket åt mig vid stationen, fastän jag förklarade, att jag inte behöfde det förr än vid nästa ordinarie stationsbud, och han verkligen gick vägen fram och tillbaka på de sedvanliga 20 minuterna, alltså utan svinkärenden för egen räkning, om någon

svart själ bland mina läsare misstänkt det — och det i fullt medvetande om, att någon kontant belöning för denna tjänstaktighet inte kunde komma honom till del i denna tillvarelsereform åtminstone —, då börjar man få igen sitt hopp om mänskligheten och tänker i sitt stilla sinne: Tack, du lille kulturspridare!

Vidare har Saltsjöbadens sanatorium sin Zander-gymnastik att ställa upp mot sina medtäflare. Ty endast här förekommer denna vittberömda uppfinning i genomfördt skick och i originalapparater. Hvem har sett något i den vägen på Voksenkollen t. ex.? Det är verkligen ett oändligt behag (på samma gång som till stor nytta) att bara behöfva inta en bekväm ställning och låta osynliga välvilliga tomtar bearbeta ens lekamen just där man bäst behöfver det och narra oss att utföra de rörelser, som vi af brådska, okunnighet eller liknöjdhet kanske försummat i hela vårt lif och som äro ett oeftergifligt villkor, om man vill behålla hälsa, ungdom och smidighet eller återfå förlorade funktioner. En apparat låter en erfara, hur det känns och hur det verkar att företa en promenadridt på Djurgården, ja, där finns

HOTELLHALLEN MED RÖNNEN.

till och med en tingest kallad "kamelen"; då jag öfverlämnade mig åt hans knyckiga, vaggande rörelser och blundade, tyckte jag mig omgifven af gul ökensand med en palmoas vinkande vid horisonten.

Baden här erbjuda också vissa nyheter, förutom de sedvanliga badformerna. Så t. ex. de företrädesvis för reumatism afsedda japanska varmbaden på 45 grader. Doktor Zander försäkrar mig, att det verkat mycket upplifvande på honom, och jag tror honom blindt. Men om jag tänker mig mitt eget jag undergående denna procedur, dyker ofrivilligt ett barndomsminne upp för mig: den skällade julgrisen.

Men anstaltens allra färskaste och speciellaste specialitet är dock Finsens ljusbad, som helt nyligen införts här på det första och enda ställe i Sverige, där det ännu förekommer. Det är något helt annat än de vanliga ljusbaden (hvilka äfven finnas på anstalten), ljusstyrkan är 120 gånger större och användningen olika. Det är hufvudsakligen mot hjärtkramp och nevrastenisk sömnlöshet detta läke-

konstens nya vapen riktar sig. I Danmark, där dessa Finsenbad praktiserats i två år, ha de visat sig ge ypperliga resultat. Behandlingen är icke lokal som vid kampen mot lupus-sjukdomen, utan patientens hela kropp öfverstrålas af glansen från starka bågglampor; han badar i ett haf af stilla värmande ljus liksom från en främmande, större, vitare och kärleksrikare sol, hvars s. k. kemiska strålar tränga in i den försvagade organismen och ge den lifskraften tillbaka. Af 7 fall, där ljusbehandling på det danska institutet försökts mot sömnlöshet, uppnådde 6 fullständigt den önskade verkan. Doktor Emil Zander, föreståndaren för Saltsjöbadens badanstalt, har i vinter studerat denna nya ljusbadform i Köpenhamn och väntar sig goda resultat af dess tillämpning hos oss.

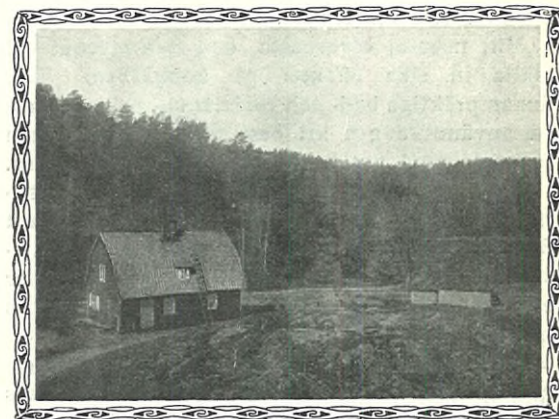
Promenader har man de allra härligaste, i synnerhet om man viker af från allfarväg och ger sig in i obygd. En vandring till Stockholms skridskosegelklubbs nytimrade stuga uppe på en klippa med ojämförligt skön utsikt öfver Baggensjärden skall sent gå ur mitt minne. Skogar och ängar stå just nu i sin friskaste försommarprakt, blåsippornas asursjöar ha försvunnit och efterträds af skogsviolernas, gullvifvornas, härsyrans och de hvita anemonernas yfviga, stjärnprickade mattor. Öfverallt upptäcker man Florabarn, som man kanske inte sett sedan sina pojkar under de oförgätliga exkursionerna med portör och uppättna smörgåsar. I förgår voro vi ute några stycken för att upptäcka Erstaviken och drogo fram som ett sällskap vårrusiga backanter under de nylöfvade björkarna; naturens starka hälsomjöd, som vi ej druckit på så länge, slog oss åt hufvudet. Plötsligt sker ett under med mig. Jag står och stirrar på några violetta blomsterpyramider i gräset, ett namn brister fram ur en af min hjärnas celler, där det legat hermetiskt förvaradt sedan 1868, alltså i jämnt fyrtio år, och jag utropar hänryckt:

"Corydalis!"

Jag står en stund och lyssnar i stilla extas till detta namns grekiska klang och säger sedan till en ung dam i sällskapet?

"Skulle ni inte vilja heta Corydalis?"

Jag har aldrig sett en så förolämpad kvinna. Jag trodde att hennes ögons blixtrar skulle nagla fast mig vid björkstammen, som jag lutade mig emot, likt en något bedagad helig Sebastian, och jag är fullt och fast övertygad om, att om jag vätt på fingret och rört vid henne, skulle hon ha fräst och spottat som ett glödgadt strykjärn. Hvad i hela friden kom åt människan? För att inte bara stå där och se dum ut, började jag prata om botanisering och skolminnen, men hon var oblidkelig, och hon sade rätt i ansiktet på min hustru: "Å, det är nog inte de där minnena, som göra er

RÖSUNDASTUGAN, DÄR BELLMAN SÄGES HA BOTT.

Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen.

Iduns Modellkatalog

Oumbärlig för alla sömmerskor och alla hem. //

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorerat omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Nu är tid att prenumerera.

så betagen i namnet Corydalis; ni har säkert i en föregående tillvarelseform flirtat med en danserska i något Afroditetempel.“

Hon var teosof, flickebarnet, och ändå så hämndlysten! Hvarför? Jag hade aldrig gjort henne något ondt, kände henne inte, visste inte ens hvad hon hette.

Hvad hon hette? Där hade jag kanske gåtans lösning. Tänk, om hon hette Anderson, Pettson eller Jönsson! Corydalis Jönsson! Man kan bli glödgad för mindre.

Jag sticker in denna longör bara för att antyda den teosofiska psykologiens metoder och resurser.

Om själfva hotellet har jag ingenting annat än godt att säga. Goda sängar, godt bord, god anda i alla afseenden. Hallen är för närvarande en sevärighet, så länge den i ishink nedsatta rönnen sträcker sina doftande blomklasar upp genom två våningar. Bakom hotellet ligger, helt nära, den gamla rödmålade Rösundastugan, där Bellman lär ha bott någon tid, och åt det hållet har man också en ännu större sevärighet: Solnedgången. Men jag skall ingenting säga, lyrisk kan ni vara själf. Jag vill bara antyda, hvad jag upplefde i går kväll på en af balkongerna åt Neglingeviden till. Det är ingenting om man så vill, men lämnar ändå mera efter sig i själen än kanske en hel dags visdomsstudier. Solen bronsförgyllde matt björkarnas spåda löf, innan den gick ner utan färgfyrverkeri bakom skogen. Småningom stiger dess efterglöd och speglar sig, först saffransgul, sedan persikoröd i vikens skälfvande vatten. Sommarkvällens genomskinliga dunkel dämpar färgskalan, ett par ännu kala trädkronor afteckna sitt nätverk som svarta koraller mot himlen. En gök ropar i skogen, ett enda svagt rop, som om han bevitnade ett mysterium han inte nådes störa. I den blå oändligheten där uppe tändas två stjärnor, en gul och en hvit. Från salongen komma heliga Beethovenoner sväfvande med försynta vingslag. Allt är så tyst, så varsamt, så nästan ljudlöst, men ändå tycks det mig, att alltsammans — färger, toner, linjer — klingar ut i jublande hymn till den oförgängliga Skönheten.

Damer på resa.

VIII.

HVILKEN ROUTE ärnar ni välja för er hemresa? Har ni brådtom, blir det förmodligen genom Brennerpasset färden ställes. Kanske har ni ändå tid att stanna en eller några dagar i München, där bland de härliga konstskatterna äfven Böcklins äldre tafior finnas.

Jag lämnar adress på bra logier: *Hotel Pension Beckenbauer, Prinz Ludwigstrasse 5*, eller om ni blott stannar helt kort: *Hotel Vier Jahreszeiten, Maximilianstrasse*.

Vill man ej öfvernatta, kan man mycket väl ställa in sina effekter på bangården. Där finnas präktiga bad- och toalettrum, och efter att ha använt dagen att bese museerna, kan man fortsätta med nattåg till Berlin eller Hamburg.

Här vill jag nämna, att man genom Tyskland mycket väl kan resa 3:dje klass och att 3:dje-klass-vagnar till och med medfölja vissa nattsnälltåg. Genom Österrike och Italien däremot är en 3:dje-klassresa allt utom tilltalande för oss nordbor, som afsky löklukt.

För söderns folk är lök ej blott en läckerhet, den är dem ett nödvändigt lifsmedel, hvars mindre angenäma doft ingalunda plågar dem. Jag öfvergår nu till Hamburg. Där får ni behagligt logi i *Alster Hotel* eller också på det

lilla fina *Hotel Mollke, Steindamm*, helt nära bangården. Det är alldeles nytt och alls icke dyrt.

För att få ett totalintryck af den vackra staden gör man klokt i att vända sig till *Käses Agentur* under *Arkaderna* vid *Jungfernstieg*. Hvarje morgon klockan tio sänder agenturen ut en stor diligens, från hvars tak man har en förträfflig utsikt. En förare medföljer, som ger upplysningar.

Efter en tur genom den gamla och den nya staden ställes färden ner till den högst intressanta hamnen, där en ångbåtstur äger rum. Man besöker äfven den största atlanterångaren, som för tillfället ligger inne. En Käsefärd kostar 4 mark och är värd summan.

Från *Alster Pavillons* kafé kan ni under den vackra årstiden njuta af den lifliga, vackra anblicken af människovimlet på *Jungfernstieg* och af *Alstern* med dess vimpelprydda båtar och hvita svanor. — *Fährhaus Uhlenhorst* är en behaglig sommarrestaurant, förenad med ett fint litet hotell. De ofvannämnda hotellens läge är dock ojämförligt mycket centralare än *Fährhaus*.

Öfver allt finner ni med lätthet i Hamburg Bier- och Weinstuben med *Rathhauskeller* såsom numro ett. Ett behagligt damtillhåll är *Château-laine* vid *Rathhausmarkt*. Specialitet: pastejer, rysk salad och utmärkta smörgåsar, liksom allt hvad som hör till ett 1:sta klassens konditori. —

Fortsätter ni så färden öfver Lübeck, bör ni där göra ett uppehåll, åtminstone på några timmar, ty den gamla Hansestaden är sevärd.

Glöm ej att besöka dess vackra rådhus, som äfven innehåller en "Keller". I *Schiffergesellschaft* kan ni dricka ett glas öl, medan ni betraktar den uråldriga inredningen, och nere vid *Untertrawe 75* finner ni en bra liten Weinstube, där ni billigt kan intaga era måltider. Hvar dag går den holländska postångaren från Lübeck via Köpenhamn och Malmö uppåt vår västkust. Denna väg föredrar jag personligen framför routerna Kiel — Korsör och Gjedser — Warnemünde.

Nu skulle jag alltså för denna gång ha talat till punkt. Men det har så ofta händt mig att få förfrågningar angående pensioner, hotell, restauranter i Paris, att jag bestämt mig för att avsluta denna lilla serie med de uppgifter jag kan stå till tjänst med också där. Emellertid törs jag icke obetingadt försäkra, att alla mina adresser äro fullt tillförlitliga, alldenstund jag ej de sista åren besökte Seinestaden och allt i denna värld ju är så ytterligt "instable". Emellertid lär nog det utmärkta lilla *Hôtel de l'Univers et du Portugal* stå kvar i Louvrens omedelbara närhet, *10 rue Croix-des-petits-Champs*. Tag in där vid er ankomst och sök er sedan rum eller pension alltefter er smak. Själf skulle jag aldrig i Paris välja en pension. Det oberoende, förtjusande lifvet där frestar mig för starkt för att jag skulle låta binda mig af bestämda måltidstimmar och annat dylikt. Men för den, som är mindre hemmastadd i staden, är kanske en pension dock ett föredraga. Här adresser på dem jag känner till genom egen erfarenhet, vänners och vänners vänners: *M:me Arnal, Avenue de Villiers 101*, nära *Parc Monceau*. 200 francs i mån. Måhända kan endast rum erhållas. Vidare *M:me Jernet, Avenue Victor Hugo 113*. Afläget, men särdeles billigt. *M:me Dixon, 70 bis, rue Notre-Dame-des-champs*, nära *Bon Marché*, billigt. På vänster Seinestrand nr *10, Rue Leopold Robert*, intill boulevard Raspail bodde, då jag sist besökte Paris, en *M:me Day*, engelska till börden, som hyrde ut rum till ett fabulöst billigt pris. Det finns i närheten, i hörnet af de båda nämnda gatorna, en liten restaurant, mest besökt af

konstnärer och studenter, där man åtminstone för några år sedan hade obeskrifligt hemtrefligt och roligt. Skulle *M:me Day* ha upphört med sin verksamhet, kan ni söka få rum hos *M:me Lorion, 26 Avenue de Tourville* nära Invalidhotellet, eller hos *M:me Vesque, 31 rue Vannau* i *Bon Marchés* omedelbara närhet. Alla sistnämnda adresser på vänstra Seinestranden. Vid ströftåg genom *Pariserbjudu Duvals* otaliga restauranter en ofantlig trefnad åt mindre väl lokaliserade resande. Man äter riktigt bra där till billigt pris och de hållas merendels väl. De kändes — åtminstone vill jag minnas, att så var — lätt igen från gatan genom sin yttre utstyrel i chokladbrunt och guld. —

Då jag nerskrifver dessa rader, höjer jag en saknadens suck vid mina egna minnen från Paris. Jag behöver blott blunda, strax är jag där i fantasien. Jag tycker mig känna boulevardernas asfaltlukt i solgasset och violdoften ur blomsterförsäljerskornas korgar. Res till Paris i maj, det är mitt råd och ge er helt passivt hän åt dess stämning! Låt vagga er af luften, solen, vimlet, den fjärlislåta elegansen, folkets godmodiga humor — af allt det oemotståndliga i atmosfären "qui vous grise!" Jag önskar er lycka på färden!

Skulle de enkla råd jag i all anspråkslöshet gifvit och de adresser jag upptecknat bli er till någon nytta och ni på ett brefkort under rättade mig därom, skulle detta göra mig ett stort nöje! — Skulle däremot det ledsamma hända, att mina råd, enligt ert tycke, icke alltid utfölle lyckligt, omsatta i praktik — då värnar jag mig mot ert missnöjes pilar bakom den kända och erkända satsen att "hvad som är bra för skräddarn är inte alltid bra för skomakarn" och vice versa.

GABRIELLE RINGERTZ.

Frans Hedberg.

FÖR ETT PAR dagar sedan afled i sitt hem i Stockholm den åldriga författaren *Frans Hedberg*. Idun har upprepade gånger ägnat uppmärksamhet åt *Frans Hedbergs* rika litterära gärning, senast med anledning af hans åttioårsdag i början af året, då en artikel jämte porträtt af författaren i hans skrifrum förekommo i nr 9 af *Idun*. Vi erinna därför i dag blott om den bortgångnes betydelse såsom en af våra mest populära dramatiska författare af gamla skolan och som en lycklig och flitig öfversättare och bearbetare af utländsk dramatik.

Känslomänniskor.

En återblick i lifvets tidbok af

Hanna Lundholm.

(Forts.)

FRU BRITA hade nog hört detta, ty hon rodnade, men inte af förlägenhet, det märkte man tydligt. Hon hade vänt sig just åt det håll, hvarifrån rösten kommit och hon hade sett på folkhopen med högdragen blick. Den gamle Edborg, som var vacker och ståtlig trots de fyllda sjuttio åren, tycktes ingenting hafva hört, åtminstone lät han ingenting märka.

Fru Suneson, som bemödade sig att få ihop en passande röd schattering bland jungfru Edlas garnhärfvor, frågade på rådbräkad svenska, om inte alla Edborgar voro mycket stolta. Lorenz Edborg hade ju vid sista sommarfesten hållit ett tal till sina gäster, som börjat med orden: "Vi patricier i detta samhälle." Mången, som ej varit med bland gästerna, hade stött sig på dessa ord. Här hejdade sig fru Suneson. Hon brukade vara mycket försiktig, hvilket ej föll sig svårt för henne, eftersom hon ej fullt behärskade landets språk, dessutom föll det henne in att hvarken hennes

TVÄTT-EXTRAKT
SOLIDAR

En fin oljemålad dörr fordrar omsorgsfullaste behandling för att förblifva glänsande men blir som ny, ifall den behandlas med *Solidar* enligt bruksanvisningen för tvättning af oljemålade dörrar och väggar. Läs noga igenom de extra bruksanvisningarne. Försäljes öfverallt å 16 öre paketet och i parti af FERD. MÜLHENS, Filial i Sundbyberg. R. T. Sthlm 4711. A. T. Sthlm 4711.

man eller hon själf varit gäster på den omtalade sommarfesten. Under det hon långsamt kasserade den ena garnhårfran efter den andra, framkastade hon som i förbigående, att detta om patrierna hade hon hört af friherrinnan Westerlind på ett styföreningsmöte, där de flesta af stadens fruar varit närvarande.

Lorenz Edborg och grosshandlare John Suneson hade för hvarandra hyst en motvilja, som var grundad på instinkt. Lorenz Edborg, behärskad och hänsynsfull samt cirklad comme il faut i sitt uppträdande i sällskapslivet, hade antipati för f. d. gatpojken, som kommit småflickorna i grannstaden att rodna vid de gläpord, med hvilka han sårade deras öron.

Grosshandlare John Suneson kände sig stå på grundande grund, när han sammanträffade med Lorenz Edborg. Dennes herremän retade John Suneson, och det var honom omöjligt att då anslå den burschikosa ton, som han vant sig vid för att synas ogenerad och för att dölja sin egen osäkerhet. Suneson visste, att Lorenz Edborg och många med honom aldrig skulle erkänna uppkomlingen som jämlike i socialt afseende, äfven om han bemödade sig om att likna dem, hvilket ej skulle lyckas, utan endast göra honom själf löjlig. När det nu förhöll sig så, att han ej skulle kunna efter deras begrepp höja sig till dem, så återstod endast den utvägen att böja deras stolta nackar och draga dem ned till sig — nej, lägga dem i stoftet under sig, ty det var ej tillräckligt om de blott kände sig dragna ned till honom, de skulle känna sig kufvade, känna sig djupt underlägsna. Och grosshandlare Suneson log för sig själf vid tanken på, att han ägde makt för ernående af detta, emedan han ägde pengar, mycket pengar — mera pengar än någon anade och trodde, Han hade inte för inte gjort sin lärospån i det land, där miljonen växer fram ur dollarn, för den, som har tålmod att afbida det rätta ögonblicket, och som hopskrapar guldet efter metod och ej låter någon se i korten, förrän spelet är vunnet — med ett ord för den, som är "smart". När de slutat hans lockbete, guldet, när de kände sig fasthakade vid honom och ej kunde slita sig lösa, när han kunde leda dem dit han ville. därför att de ej mera kunde undvara lockbetet, då var segerns timme slagen för John Suneson. Hvilken triumf att ej längre behöfva lägga band på sig själf, att kunna behandla dem, som nu ej ville erkänna honom såsom jämlike, rätt och brutalt, att kunna gifva dem moraliska piskslängar och öfilar efter behag, utan att de vågade opponera sig, emedan han ägde makt, d. v. s. guld — det guld, hvarefter deras själar trängtade, sedan de en gång fått smak därpå. Den tid skulle komma, när grosshandlare John Suneson kunde säga hvad han ville, göra hvad han ville, när han kunde vara hänsynsfull eller oförsäkänd, smidig eller oböjlig efter behag, därför att han var provinshövding, nej, hvarför icke landets rikaste man — detta lilla obetydliga land, där den fattige höll sig för rik, den enfaldige för klok.

Den förlust, som för Daniel Edborg varit en följd af prisstegringen på järnet, utjämnades af ett bättre ekonomiskt resultat vid nästa stora beställning, tack

vare nya affärsförbindelser med ett större järnbruk, tillkomna genom Sunesons förmedling. Men när det led mot tiden för uppgörelse med det nya järnbruket; befann sig Daniel Edborg i en tillfällig förlägenhet, som det föll sig pinsamt att bekänna för Suneson. Daniel befann sig nämligen, innan han rätt hunnit tänka sig för, vara ägare till en större duk af en berömd landsman till Hammar. Den hade inköpts vid ett besök i grannlandets hufvudstad och hade kostat mycket pengar — huru mycket förstod Daniel Edborg först den dag, när han skulle göra upp med Suneson och fann att detta ej lät sig göra utan tillfällig skuldsättning. Det hela var ju en småsak och lätt att arrangera, men när han i detta ändamål var på väg till banken, kom Suneson just därifrån, och förde, som om han kunnat läsa Daniels tankar, talet på deras mellanhafvande. Euhuru det kändes genant, öfvervann Daniel likväl sig själf och bekände, att hans kärlek till de sköna konsterna nartrat honom att pungslå sig på ett sätt, som nu efteråt föreföll honom en smula lätt sinnigt.

Suneson log — han var ingen ful karl, när han log och blottade en bländande hvit tandrad inom alltför fylliga och starkt röda läppar — och bad Daniel förklara sig närmare.

"Detta är ju en bagatell, som ni inte behöfver ägna en tanke," sade Suneson, när Daniel slutat, "vi låta helt enkelt er skuld till mig stå bokförd till nästa uppgörelse."

Daniel tyckte sig ej kunna komma ifrån saken på ett enklare sätt, och innan de skildes, hade Suneson bragt honom till att skratta ut sig själf, därför att en så enkel sak ej genast fallit honom in.

VI.

Vid nyåret hade bokslutet visat ett öfverskott, men icke på långt när så förmånligt som under de tre å fyra föregående åren. Skulden till Suneson stod kvar och hade till och med ökat ytterligare, men Daniel Edborg hoppades kunna befria sig därifrån, när det stora barkskeppet, hvilket skulle levereras fram på sommaren till ett nybildadt rederiaktiebolag, blifvit färdigt och afsynadt. I maj företog Daniel en affärsresa till en mindre kuststad för att personligen vara närvarande vid uppgörelsen angående ett litet fartyg, som byggts på varfvet, men för hvilket full betalning ännu ej erlagts till följd af beställarnas påstående, att alla bestämmelser i kontraktet ej blifvit uppfyllda till deras belåtenhet. Det var emellertid endast frågan om några småsaker, som Daniel själf ville söka ordna, emedan han kände sig fullt öfvertygad om, att anmärkningarna blifvit gjorda i afsikt att draga ut på tiden med betalningen eller för att tvinga honom till ett afdrag på betalningssumman.

Han ämnade på återvägen göra ett uppehåll som gäst hos en aflägsen släkting och god vän till hans döde far; denne släkting var ägare till ett gods, som

hette Bergalid, beläget ett par mil ifrån den stad, dit Daniel ämnade resa. På någon bestämd dag eller med något angifvet fortskaffningsmedel såsom diligens eller gästgivarerskjuts var han ej väntad, och icke heller hade han tillåtit sin släkting skicka vagn in till staden, emedan hans afresa därifrån var beroende af den längre eller kortare tid, som åtgick för uppgörelsen med hans bråkiga gäldenärer.

En vacker vårdag vid middagstiden anlände han med diligensen till postkontoret i en större by, där han kvarlämnade sin nattsäck för att kunna promenera till Bergalid, dit han borde komma på ungefär en timme.

Det intresserade Daniel att i tankarna göra en jämförelse mellan det landskap, han nu passerade igenom och det hvarvid han vant sig hemma i födelseprovin-sen. De lummiga bokträden hade här lämnat plats för smidiga björkar, öfver hvilka fina, bruna grenverk den första vårgörnskan låg kastad såsom en skir, lätt slöja. Granarna buro just sin anilinröda blom, och tallarna hade skjutit fingerlånga skott, som på något afstånd togo sig ut som gulbruna vaxljus. Till höger om landsvägen fanns en insjö, på hvars yta solglittret fladdrade omkring som tusentals guldfjärilar, och på andra sidan om sjön låg furu- och granskogen tät och tung som en flossamatta ned öfver en långsluttande ås. Daniel njöt af promenaden på samma sätt, som han förr under skoltiden uppe på åsens halfcirkel hemma vid födelsestaden njutit af den frihet, han stultit sig till, när solsken och vårluft dragit honom med en makt, för hvilken han, såsom det förefallit honom, ovillkorligen måst böja sig.

Det började emellertid kännas alltför varmt på landsvägen, och följande ögonblickets ingivelse böjde han af åt väster på en skogsstig, öfver hvilken gamla granar bildade ett tätt hvalf. Därinne fann han svalka och friskhet — solvärmen var ännu ej tillräckligt stark för att glödgga igenom kådan, hvilken sipprat fram ur barkens remnor, där den hängt sig fast som radband af gulbruna bärstenspärlor. Denna dag gjorde ej doften af smältande kåda och upphettad barr luften under granhvalvet tung och dåfven såsom fallet är under mycket varma sommardagar.

Daniel höll sin filthatt i handen och gick långsamt framåt. På den breda skogsstigen observerade han hjulspår, hvaraf han drog den slutsatsen, att densamma som genväg äfven brukade användas af fordon. Med den kännedom han ägde om landsvägens riktning, tog han för gifvet, att han om högst tio minuter skulle tvingas att lämna skogen. Härtill hade han ej miss-tagit sig — skogsstigen och landsvägen möttes inom kort, och i fullt middagssolsken följde han den senares raka, dammiga linje längs en blommande syrenhäck, som tycktes kanta en vidsträckt trädgårdsanläggning. Bakom häcken varsebef han fruktträd i blom, och öfver deras kronor förtunnades röken från en skorsten till en skär grå slöja.

(Forts.)

LINGON

AT årens skörd ha va vi åran erbjuda genom hvarje välsorterad specierbutik **SYLTER** och **KOMPOTTER** af följande bär- och fruktsorter

Lingon, Blåbär, Hallon, Björnbär, Krusbär, Vinbär, Jordgubbar, Hjortron, Körshär, Plommon, Päron, Äpple. Safter alla slag.

Inspector: Prof. G. LAGERHEIM.

A.-B. LINGON, GÖTEBORG

KÖKSALMANACK

Redigerad af **ELISABETH ÖSTMAN**

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 14—20 JUNI 1908.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; falska kycklingar med potatis; mjölk; kaffe eller te med tekakor. Middag: Götisk soppa med vindböjlar; stekt fyllt svinkarré med brynt potatis och salader; vingelé med schäfferhattar.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svinkarré (rester från söndag) med brynt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sjömansbiff; saft-soppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; pudding af kött med ost; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillsalad med skarpsås; kakaoräs med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sill med smör och ägg; kaffe eller te. Mid-

dag: Bräckt skinka med spenat; fil-mjölk.

TORS DAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med spenatomelett; mjölk. Middag: Afredd buljong med ost-smörgåsar; ugnspannkaka med hallon-sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg; uppstekt pannkaka; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fårstek med spritsad potatis; brödpudding med saft-sås.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pytt i panna med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Salt lax med stufvad potatis; hafresoppa med ägg.

RECEPT:

Falska kycklingar (f. 6 pers.). 1/2 kg. svinfilé, 2 msk. smör, 4 msk. fint hackad persilja, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Till stekningen: 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 lit. buljong.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttsky, 1/2 dcl. tjock grädda, 1 tsk. soja, 1 tsk. kallt smör.

Beredning: Filéerna putsas, och tvättas med en duk doppad i hett vatten. Smöret och persiljan arbetas tillsammans. Filéerna uppskåras längs efter, och fyllas med persiljesmöret, hop-syn nätt och ingnidat med kryddorna. De brynas därefter i smöret, spådas med den heta buljongen och få steka 3/4 tim. Trådarna borttagas, filéerna skåras och hopläggs åter, så att de bibehålla sin form. De uppläggs på varmt fat och såsen hålles öfver. Såsen beredes på vanligt sätt samt afsmakas med sojan och det kalla smöret. An-rättningen serveras med brynt potatis och saladslingon.

Götisk soppa (f. 6 pers.). 2 lit. stark buljong, 1/2 tsk. soja, 1 msk. fin konjak, 1/2 dcl. sherry, salt, kajenn-peppar.

Klarmedel: 1 hg. benfritt oxkött, 2 äggvitor.

Beredning: Oxköttet skrapas fint och blandas med äggvitorna. Bul-jongen upphettas och det skrapade kö-tet tillsättes under stark vispning, hvarefter den får ett kort uppkok. Bul-jongen silas därefter genom en i hett vatten urvriden servett, får koka upp, och afsmakas med konjak, sherry och

Finast i smak
och
närings-rikast
äro
VÅRGÅRDA
(Kungl. Hofleverantör)
Hafregryn • Hafremjöl

PARETER.

— Vårgårda —
Proton-hafremjöl!

kryddor. Den serveras med rostadt bröd eller pastej.

Vingelé (f. 6 pers.). 2 hg. topp-socker 4 dcl. vatten, skal och saft af 1 citron, 20 gr. gelatin, 3 dcl. franskt vin, 3 dcl. madeira.

Beredning: Af sockret och vatt-net kokas en klar, simmig lag. Där-efter tillsättes genast skalet och saf-ten af citronen jämte det sköljda och i 1 dcl. varmt vatten upplösta gelatinet samt vinet. Blandningen omröres väl och silas genom en i hett vatten ur-vriden servett, uppspänd på silstol. Geléet hålles antingen i gelésålk eller i en vacker bleckform, förut sköljd med kallt vatten, får stelna och garneras, om det ställes upp, med litet sönder-hackad gelé.

Schäfferhattar (f. 6 pers.). 100 gr. smör, 1 ägg, 75 gr. socker, 1/2 tsk. finrifvet citronskal, 75 gr. hvetem-jöl, hackad mandel och socker att strö öfver bakelserna.

Beredning: Smöret röres, tills det blir hvitt och sösig. Ägget och sockret röras i 20 min., hvarefter smö-ret, citronskalet och mjölet tillsätts och massan omröres noga. En plätt-panna värmas och gnides väl ren samt smörjes med smält smör. En tsk. af smeten lägges i hvarje rum och ut-röres så att kakorna blifva jämna, hvarefter mandeln och socker strö-över. Plättpannan insättes i ugn och ba-

kelserna få grädda i god ugnsvärme, tills de blifva gulbruna, då de uttagas och böjas öfver en kapp.

Sjömansbiff (f. 6 pers.). 1,3 kg. benfritt innanlår eller fransyska, 1 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 liten portugisisk lök, 1 1/2 lit. potatis, 1/2 lit. svag buljong, 1/2 dol. franskt vin.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten (befrias från hinnor och senor, på hvilka ko-kas buljong, skåres på tvären i 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på båda sidor, saltas och peppras. En stekpanna upphettas, smöret brynes och bifarna illäggs och få steka 1 min. på hvarje sida, hvarefter de upptagas och pannan urvispas, men något af såsen och buljongen tillvaratages. Lö-ken skaas och skåres i skifvor, en kopparpanna eller eldfast panna med tätt slutet lock smörjes med smör, hvarefter bifarna och potatisen ned-lägges hvarvis. Första hvarvet bör vara bifvar och det öfversta potatis, något lök lägges på bifarna, såsen, buljongen och vinet påhälles, locket lägges på och bifven får sakta steka omkr. 2 tim. Sjömansbiff serveras i det kärl, hvare den anrättats.

Pudding af kött med ost (f. 6 pers.). 1 kg. kokt eller stekt kött, 2 msk. rifven ost.

Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, 5 dcl. buljong eller stek-sås, salt, 2 msk. fint stötta skorpor.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Köttet skåres i tunna skifvor. En pajform smörjes med smör och beströes med stötta skorpor. Kö-tet nedlägges däri, hvarfals med den rifa osten. Till såsen sammanfråsas smör och mjöl, buljongen eller stek-såsen tillsättes litet i sänder, såsen får ett godt uppkok och hålles öfver köttet. Puddingen öfverströes med de stötta skorporna och insättes i ugnen att få en vacker gulbrun färg. Den serveras med brynt potatis.

Spenat (f. 6 pers.). 1 kg. spenat, 1 kkp. spenatpåd, 3 msk. mjöl, 2 kkp. mjölk eller buljong, 3 msk. smör (60 gr.), 1 msk. socker, 2 tsk. salt.

SOLO-KÄFFE

från
A.-B. Malmö Kaffe-kompani
H. M. Konungens Hofleverantör.

Magnetiskt förädladt enligt svensk patentet n:o 20016 är
det bästa, renaste och drygaste
JAVA-KÄFFE

som finnes i marknaden och säljes femton olika Javablandningar i rikets förnämsta Kaffe- och Specierläffare

Till garnering: 2 hårdkokt ägg.

Beredning: Spenaten rensas, skå-jas och får afrinna. Den lägges i gryta, utan vatten och röres, tills bl-den äro slaka, hvarefter den tages ut och får afrinna. Den hackas däreft-tämligen fint med mjölet. Smöret fr-ses i en kastrull, den hackade spenat-illägges och omröres väl, hvarefter d-vätska, som bildats vid förvällninge-tillsättes jämte mjölken och spenat-får koka under rörning i 15 min. D-afsmakas med socker och salt och g-neras, om så önskas, med hårdkokta ä-gg.

Hafresoppa med ägg (f. 6 pers.). 1 dcl. vanliga hafregryn, 3 l. vatten, 24 katrinplommon, 1 msk. socker, 1/2 msk. salt, 2 äggulor, 3 dcl. tjock grädda.

Beredning: Hafregrynen skölj-es påsättas i det kalla vattnet och koka med tätt slutet lock omkr. 10 min. Katrinplommonen sköljas i lju-vatten och kokas mjuka i kort spa-Grynen passeras och purén spådes m-vatten, om så behöfves, samt får e-uppkok och afsmakas med socker o-salt. Äggulorna och grädden vispas u-i soppskålen och soppan tillsläs u-der vispning. Katrinplommonen jäm-sitt spad tillsätts och soppan servere-genast.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

I anledning af Kungälfvs samskolas utvidgning till femklassig, sökes en lärarinna i franska, matematik och naturvetenskapliga ämnen från instundande hösttermins början. Lön 1,300 kr. Kungälf den 25 maj 1908.

MALMBERGETS samskola. 2 lärarinneplatser skola tillsättas: en med undervisningsskyldighet (realskolans kurs) i matematik och naturlära; lön 1,400 — med fysik 1,500; en med undervisningsskyldighet (realskolans kurs) i svenska och geografi; lön 1,300 å 1,400 beroende på kompetens. Ansökningar torde före 20 juni sändas till styrelsens ordförande, pastor L. E. Enge, Malmberget.

Å Ornsköldsviks lasarett

erhålla två afdelningssköterskor anställning den 1 instundande augusti mot årlig lön för hvar och en af 400 kr. jämte allt fritt. Ansökningar, åtföljda af prästbevis och läkarebetyg samt kompetenshandlingar, insändas före 1 instundande juli till lasarettsläkaren i Ornsköldsvik.

Vid Skaraborgs

och Elfsborgs läns anstalt för sinnslösa finnes plats ledig för 2 nye lärarinnor vid höstterminens början den 1 sept. Lön 3 å 400 kr., beroende på kompetens. Ansökan, jämte betyg och rek., torde insändas till föreståndarinnan, Johannesberg, Mariestad.

Å BRUK i Uppland, för undervisningsvan, musikalisk lärarinna plats för läsa-rett. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

Medelålders fruntimmer

med glädje och vänligt lynne, får plats som hushjälp i gammal tjänstemannafamilj i Värmland. Eget rum. Lön efter öfverenskommelse. Jungfru finnes. Svar till »80 år», Filipstad p. r.

FRISK, smäll, enkel, pålitlig flicka, van vid små barns skötsel och villig lejt. i husl. göromål erh. plats efter 15 juni i liten fam., nära Sthlm. Jungfru finnes. Svar till »Verkligt barnkär», Iduns exp.

SJUKSKÖTERSKA får plats å kvinl. sår. afd. å lasarettet i Falun. Lön efter kompetens, upp till 500 kr. Ansökan och betyg insändas genast till öfverläkaren å kirurgiska afdelningen.

STADGAD, ordentlig flicka får plats i Stockholm 1 juli. Kunnighet i vaniga göromål och villighet att tillse två barn, 5—3 år, fordras. Svar »Familj 4», Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN, musikalisk lärarinna önskas nästkommande hösttermin för 4 flickor mellan 11 och 7 år, i landtegendom i Västergötland. Svar med betyg och lönepretentioner till Landthem, Falköping-Ranten p. r.

ANSPRÄKSLÖS, barnkär, bättre musik. älskad flicka, erhåller genast plats på landet i Skåne att tillse och hand-eda 3 flickor på 12 och 6 år. Svar »Vänligt hem», Iduns exp.

disponentfamilj i Dalsland finnes plats ledig för en bildad flicka att köta ett 1 års friskt barn. Den som örut innehåft dylik plats har före-råde. Lön enligt öfverenskommelse. Svar till Fru Elin Halling (p. a.), Häfverud, Uppered.

UNDERVISNINGSVAN, språkkunnig o. musikalisk lärarinna önskas till hösten för tvåne flickor i fjärde klass och andra förberedande. Ref., betyg, löne-pret. och fotografi sändes till Fru Ellen Thörn, Årås egendom, Kyllingad.

ANSPRÄKSLÖS flicka eller kokerska, i under 25 år, erhåller god plats större Norrlandsstad den 1 aug. For-tringar: skicklig i fin. o. enkl. matl., ytt. o. inläggn., ordentlig o. sparsam, odt vänligt sätt. Goda rek. fordras, ifven foto. önskas. Svar till »Såger-er», Iduns exp., Sthlm.

IUSHALLERSKA, ordentlig, duglig och tunnigt ut matlagning, kompetent att köta ett ungarshem å landet, er-åller plats nu genast. Svar till »R», Åoholm.

PLATSSÖKANDE

JNG, norsk dame önskar att være til gjælp og bygge eller pleie en syg dame. Referencer kan opgives i Sverige. Dan-nark ligesaa vel som i Christiania. Billet endes Thora Tobiesen, Sundhaugen, Drammen.

SJUKSKÖTERSKA önskar plats, hälst om kommunsköterska eller privatvård. Svar till »1908», Strömsund p. r.

MOT fritt vivre och tillfälle till kalla bad önskar van kvinnlig gymnast an-ställning i familj under sommaren. Svar märkt »Landtlif», Osny p. r.

21-ÅRS flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

Som hjälp i hemmet

önskar 38-årig änkefru plats i enkel, god familj i Stockholms närhet, att under husmoders ledning, deltaga i inom hemmet förekommande göromål. Är villig att i början betala något. Svar till »Ånkefru 38 år», Tidningskon-toret, Kungsgatan 14, Stockholm.

KV. SJUKGYMNAS, ung, bildad, mu-sikalisk, önskar plats öfver som i fam-ij (helst på landet) eller medfölja till badort. Villig att undervisa i mu-sik. Svar till »Sommaren 1908», kiosken, Järntorget, Göteborg.

UNG lärarinna önskar, mot fritt vivre o. reseomk., plats i bättre fam. und-juli o. aug. att hjälpa till i hushåll-let. Kunnig i handarb. Svar till »W», Ljusdal p. r.

UNG flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk samt Högre Lärarinnesemina-riets lägre hushållskurs, önskar att un-der 1 års tid såsom hjälp och sällskap få komma till landtegendom, där barn finnas. Närmare upplysn. erhållas hos öfverläraren O. Winslow, Djurgården, Stockholm.

SKOLHUSHÅLL. Medelålders, bildad dam önskar från höstterminens början förestå skolhushåll i Stockholm eller större landsortsstad. Den sökande har stor vana vid hushålls skötande och kan förete prima referenser. Svar torde sändas till »Skolhushåll», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stock-holm f. v. b.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG flicka, som med fina betyg ge-nomgått dels 8-klassigt läroverk dels småskoleseminarium, därjämte varit gu-vernans 2 år, söker under sommaren plats som lärarinna i familj. Svar emot-ses tacksamt till »A. N. O.», Malmö p. r.

UNG, glad, bildad flicka önskar från 15:de juni—1:sta sept. plats på lan-det i bättre familj med barn, helst öfver 3 år. Svar: »Gymnasiet 18 år», Iduns exp.

BÄTTRE flicka önskar plats i godt hem på landet, att mot lön, vara husmo-der behjälplig. Är van vid landthushåll, väfnad, handarbete etc., samt vil-lig deltaga i hvad som förekommer inom hemmet. Svar till »Familjemedlem 24 år», Mariestad f. v. b.

HUSHÅLLSVAN, sykkunnig flicka önskar plats att sköta ensam herres hus-håll, eller till familj. Svar tacks. till »Pålitlig A. B. C.», Iduns exp.

Skolhushåll.

Plats till höstterminen att sköta skol-hushåll önskas af äldre anspråkslös landbrukaredotter, som i flera år inne-haft en sådan plats. Goda rek. Svar emot-ses tacksamt, märk »Barnkär», Iduns exp., Sthlm.

EX. SJUKSKÖTERSKA önskar plats, antingen privat eller å sjukhus. Svar emot-ses om 8 dagar märkt »Sjukskö-terska», Kalmar p. r.

KONDITION på landet, helst nära haf-vet, önskas under juli och augusti, af ung, undervisningsskicklig student-ska med universitetsexamen. Svar till »R—n», Nord. Annonbyrå, Göteborg.

21-ÅRIG FLICKA från Stockholm önskar plats att gå frun tillh. Är van o. villig deltaga i alla förekommande göromål. Genomgått Handarbetets Vänner. Betyg från föregående platser finnas. Svar emot-ses tacksamt till »O. W.», Fogelfors, Lillsjodal.

SOMMARKONDITION önskas af under-visningsv. student som senaste läsåret tjänstgjort som extra lärare vid högre allm. läroverk. Hufvudämnen: lefvande språk. Svar till »01», snarast möjligt under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

ANNONSDIENST (96) % af befolkningen såväl barn som vuxna lida af tandröta. Orsaken till detta sorgliga förhållande är i de flesta fall: FÖRSUMMAD skötsel af tänderna från tidigaste barndomen!

UNG, barnkär tyska af god familj, som behärskar svenska och franska språken, önskar plats i aktadt hem. Är villig att gå frun tillhanda samt att öfvervaka barnens läxläsning. Svar till »K. 21», Iduns exp.

LÄRARINNA, undervisningsv. i sv. ämnen, språk, musik, handarb. söker plats. Barnkär, intress. Svar »Nitisk», Iduns exp. f. v. b.

SLOJDLÄRARINNA, som genomgått Lundins slöjdkurs och Handarbetets Vänner, önskar till hösten plats i folk- eller privatskola. Tacksam för svar »Hösten 08», Stockholms-Tidningens an-nonskontor, Kungsbrolan 2.

I hushåll

å större landtgdgård i mellersta Sverige önskas plats som elev, af arbetsam 17 års flicka mot fritt vivre. Svar till »Elna», postkont. Vasagatan, Göteborg.

UNG flicka, som till hösten flyttas upp i gymn. III. Ring (7:1) önskar under tiden 10 juli—aug. plats på landet, hälst i norra Sverige, att läsa med en ej för stor flicka. Svar till »Inga», Stockholm I. p. r.

Ung engelsk dam söker plats i familj. Svar till »Eng-lands», Iduns exp.

LONDON. Alwyne Coll., Canonbury. Flickor och unga damer mott. God inack. Komf. hem. Utm. ref. Goda språkrek. Trädg. Tennis. 60 kr. pr. m.

Inackordering kan erhållas, ensamt eller deladt rum, hos Fru Maria Planting-Gyllenbåga. Ar-tillerigatan 24, III. Allm. tel. 222 23.

Inackordering.

Två damer, som vilja dela rum, kunna få inack. hos stilla familj, under tiden 15 juni—15 sept. i naturskön trakt på småländska höglandet med omgivande sjö och skog. Piano finnes. Pris 50 kr. per månad och person. Svar till »A.», Jönköping p. r. innan d. 15 juni.

På treflig egendom i vacker trakt där ungdom och tillfälle till sport finnes, önskar dam af god familj inackorde-ring någon tid i sommar. Svar med noggranna meddelanden till »N. B. Julia», und. adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

INACKORDERING. God sådan erbjude-s under sommarferierna för en gosse eller flicka i familj på landet, där tillfälle till hafsbad finnes. Under-visning i språk och vanliga skolämnen gifves, om så önskas. Goda ref. Svar till fru Hilma Edström, Varberg.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Bie Vattenkuranstalt. Kneippbad. Skogsluft. Enkel och sträng lefnadsordning. Läkare: Astley Levin, Sthlm.

Borgholm Bad- och rekreationsort med sydlandskt ökiklimat. Utmärkta bad. Tidsenlig ut-rustning. Nyanlagd vatten- och afloppsledning. Läkare: Olof G. Sandberg, Sthlm.

Båstad Hafsbad och kurort. Friskt läge, härligt kil-mat, bland de mildaste i Sverige. Natursköna omgifningar. Läkare: Christer Nilsson.

Dalarö Hafsbad. Vilkur- och rekreationsort. Na-tursköna läge; hälsosamt klimat. Gytte-tje-, talbarrs-, kolsyrebad etc., sjukgymnastik. Läkare: G. Heyman. Upplys. om rum Riks 11, kl. 11—1 e. m.

Djursåtra Brunn, Versås. Lugnt och stilla. Högst och fritt läge. Järnkällor. Alla vanliga badformer. Omsorgsfull massagebehandling. Billigt. Läkare: W. Hamne, Tranås.

Fiskebäckskil Hafscuranstat till Vestkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Billiga lefnadsomkostnader. Läkare: E. Ahlqvist.

Furusund Hafs- och gyttebad i Sthlms norra skär-gård vid stora segelleden, 2 1/4 tim. resa med den eleganta salongsångaren Norrtelje. Alla sorters bad. Billiga bostäder. 1:a kl. restaurant. Läkare: M. Blumenthal, Sthlm.

Grennatorssa Brunn och bad å småländska hög-landet, vid stambanan. Idyllisk natur, barrskog, sjö. Bostäder i brunnsparken. Berömd järnkälla. Adr.: Moheda. Läkare: A. Hygerth, Sthlm.

Helsjön Gyttebad och kuranstalt. Alla bruks. bad-former, spec. gyttebad. 1:a klass restaurant. Naturskönt barrskogstrakt. Ren och hög luft. Postadr.: Horred. Läkare: A. J. Amnéus.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den förträngda Guld-krokan vid Vettren. Utmärkta bad. Goda bostä-der. Läkare: Prof. V. Hultcrantz, Uppsala; för gym-nastik och massage D:r C. Törnqvist, Sthlm.

Kneippbaden Sommar- och vinturkurort. Alla varma bad, massagebad, elektriska bad, Kneippkallvattnetur, solbad. Utm. bostäder o. inackord-ställen. Läkare: Walter Bergvall.

Lannaskede Hälso-brunn och badanstalt. Härligt läge i skogrik trakt i Småland. Järn-källa. Alla brukliga badformer. Kneippbad. Läkare: O. Sundell, Hvetlanda.

Ljungskile, förträfflig rekreationsort, med väl ser-vice, verade bad. Apotek. Järnkälla. Nytt societetshus. Öppen 1 juni—1 Sept. Ångbåts- o. järn-vägsstation. Läkare: Nath. Dahlberg.

Loka, vid Bergslagens järnväg. Säsong 9 juni—8 aug. Naturskönt läge i högtliggande skogstrakt. Berömda gyttebad jämte alla vanliga badformer. Läkare: Lifmedikus I. Hedenius, Sthlm.

Lundsbrunn Hälso-brunn och badanstalt. Högst och torr läge i naturskön trakt nära Kinnekulle. Vidsträckt parker. Berömd järnkälla. Billigt. Läkare: E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad och klimatisk kurort i härlig natur å vestkusten, kransad af yppiga, skogsklädda höjder. Läkare: W. Gårdlund, Stock-holm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreationsort. Utmärkta gytte-, kreuznacher-, half- och hafsbad, sjuk-gymnastik, massage. Tidsenliga anläggningar, billiga priser. Läkare: Professor A. Wide, Sthlm.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerkontoren samt Svensk Bad- och Turistföreningen, Stockholm

Malen, Båstad. Fullständig kurort. Varm- och hafsbad. Vidsträckt barrskog. Gymnastik, brunnsdrickning, dietisk behandling. Läkare: Carl Sebardt, Sthlm.

Marstrand (»Nordens Madeira») Hafscuranstat med utmärkta bad, spec. gyttebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: J. Bauman, Marstrand.

Medevi Skogssanatorium. Berömda järnkällor med radioaktiv utstrålning. Utmärkta gytte- och luftbad. Kalla bad i Vettren. Terräng-kurer. Dietiskt bord. Läkare: G. A. Alvin, Sthlm.

Mörsils Sanatorium för bröstsjuka, Jämtland. Öppet året om. Ren, starkande fjällluft. Lätta kommunikationer. Första klass bord. Tidsenl. badhus. Elektrisk belysning. Läkare: T. Horney, Mörsil.

Mösseberg Vattenkur- och sanatorium, 1,100 fot 5 h. Öppet hela året. Naheimerbad med flyt. kolsyra, elektr. ljusbad. Postadr.: Falköping-Ranten. Läkare: Fr. Odenius, Sthlm.

Nybro Brunn- och badanstalt. Nytt varmbadhus. Starka järnkällor. Hälsosamt klimat. Härlig barrskog. Goda kommunikationer (29 km. fr. Kalmar). Billigt. Läkare: Doc. O. af Klercker, Lund.

Nynäs Hafsbad modern, förstklassig sommar- och vinturkurort med fullst. vattenkuranstalt. (Äfven kneippsk) o. alla moderna kurme-del. Mildt klimat, härligt läge. Läkare: J. O. A. Bergqvist.

Porla Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanstalt. I termin: 1 juni—1 juli; II termin: 5 juli—2 aug. Postadr.: Porla. Läkare: Lifmedikus E. O. Lidin, Sthlm.

Ragunda Vattenkuranstalt och hälsokälla i Östra Jämtland. Vackert läge vid den härliga Hammarforsen, mildt klimat. Postadr.: Hammar-strand. Läkare: Fredrik Bergvall, Sthlm.

Ramlösa 201:a säsong. Järnkälla och Neuenahr-liknande alk. källa; kall-, Naheimer-, varmvattentur; gymnastik. Speciel diet för socker-, gikt-, njursjuka & korpulenta. Läkare: E. Lander-gren, Sthlm.

Rindöbaden. Naturskönt läge, Rekreationsort, öpp-nas 20 maj. Alla moderna bad. Läkare: L. Forsmark. Beställn. å rum pr R. T. 69 62 och A. T. 215 11. Efter 15 maj: Rindö.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, massage-, ljus-, hafsbad m. m., kallvattnetur, diet-ikur. Läkare: Gunnar Forssner, Sthlm. Ensk. prak-tisera prof. Lindfors, Petren och dr Harald Ernberg.

Ryd Sanatorium och kneippkuranstalt. Naturskönt läge. Barrskog och insjöar. Lugnt och stilla. Läkare: H. V. Kindblom, Ryd.

Saltsjöbaden 1/2 mil från Stockholm. Badanstalt-en öppen hela året. Pensionat, bad, gymn. Finsens ljusb. för hjärt- och nersjuka. Allt under samma tak. Läkare: Emil Zander.

Skagersbrunn Vattenkur och hälsokälla i Östra Värmland vid sjön Skagern. 19 km. från Svartå. Härlig barrskog på Moohöjden. Vanliga badformer. Solsandbad. Läkare: Henrik Berg, Sthlm.

Strömstad Hafscuranstat. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat. Berömda gyttebad. Järn-källa. Säsong 1 juni—15 sept. Läkare: A. Berghel, Stockholm.

Styrsö Hafsbad i Göteborgs skärgård. Mildt och jämnt klimat. 45 minuters inomskärsresa från Göteborg. 1:sta klassens Hotell, Restauration, Bad m. m. Läkare: P. Silfverskiöld, Göteborg.

Särö Hafsbad och kurort. Rik vegetation, vidsträckt och härliga promenader med utsiktsplatåer. Öppen året om. Tägröbindelse med Göteborg 18 ggr dagligen. Läkare: L. Wolff, Göteborg.

Sätra Brunn. 1,4 mil från Sala. Stillhet, enkelhet, Barrskog. Gyttebad, gymnastik, massage; sär-skild matordning för magsjuka. Öppen 11 juni—10 aug. Läkare: R. Friberger, Uppsala.

Söderköping Brunn och bad. Fullständig brunns- & badkur. Sjukgymnastik och mas-sage. Enkelt lefnadsstätt. Tidsenliga bostäder. Läkare: Sven Wallgren, Sthlm.

Södertelje Nytt badhus och societetshus. Utvidg. badhotell. Spec. Tvålmassagebad. Hafsbad. Sol- och luftbad. Läkare: Axel Hellste-nius, Stockholm. För massage och gymnastik: dr N. Wennström, Stockholm.

Tranås Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla var-ma och kalla bad. Fullständig Kneipp behandling. Mild och ren luft. Naturskönt läge vidsträckt barrskog. Billiga priser. Läkare: H. Tham, Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge, Ren och stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Läkare: Joh. Robbe.

Ulricehamns Sanatorium och badanstalt. Vid-sträckt skogsområde. Mer än 300 meter öfver hafvet. Alla brukliga badformer, äfven elektriska. Läkare: Johan A. Andersson, Sthlm.

Varberg Hafsbad och gyttebadanstalt. Bästa hafs-bad, spec. gyttebad. Billiga afgifter och lefnadsomkostnader. Läkare: Lifmed. Emil Jacob, son, Stockholm.

Wisby Varmbads- och Kneippkuranstalt. Mildt ö-klimat. »Ruinernas och rosornas stad». Nytt: Kneippbyn med lufthyddskolonier och naturliga strandbad vid Vible strand. Läkare: Karl Kallen-berg, Stockholm.

Wärmlands Eda Vattenkuranstalt och järnkälla. Säsong 10 juni—30 Augusti. Naturskönt och sundt läge, mildsvida skogar. Elektrici-tet, bad, massage. Läkare: G. Grill, Avesta.

Ytterån Brunn- och badanstalt i Jämtland med härl-igaste läge (1,000 fot öfver hafvet) vid Stor-sjön. Utm. järnkälla. Alla sorters bad. Förstklassigt hotell. Läkare: Hugo E:son Brand, adress till dess i Juni Nälden, därefter Ytterån.

Åre Jämtlands mest framstående Turist- och Rekre-ationsort. Ren, stärkande fjälluft, storlagen natur. Närmare upplysningar: Grand Hotel, Åre. Inspek-terande läkare: Provinsialläkare E. Ålmqvist.

Öregrund Hafsbadanstalt. Härligt, friskt läge. Goda och billiga lefnadsförhållanden. Lif-liga ångbåtskommunikationer. Gytte- & Naheimerbad. Läkare: Hj. Wallén, Öregrund.

Östhammar Hafsbadanstalt. Skyddadt läge vid vik af Ålands haf. Berömda gytte- och tvålmassagebad för reumatism. Härlig hafs- och skogsluft. Läkare: F. Scherstén, Östhammar.